

Research article

การออกแบบเครื่องประดับจากเศษนิลอัตลักษณ์จังหวัดกาญจนบุรี Designing Jewelry from identity Black Spinel Fragments of Kanchanaburi Province

วรชัย รวบรวมลเลิศ^{1*} อลงกรณ์ ประมวญทรัพย์¹ ดาวรรณ หมัดหลี่¹

พัชรี ปรีเปรมโมทย์² พิมพ์ทอง ทองนพคุณ³

Worachai Roubroumlert^{1*} Alongkorn Pamounsab¹ Dawan Madlee¹

Patcharee Preepremmote² Pimthong Thongnopkun³

Received: 05 February 2024 | Revised: 23 March 2024 | Accepted: 05 April 2024

<https://doi.org/10.55003/acaad.2024.269691>

บทคัดย่อ

การออกแบบเครื่องประดับจากเศษนิลอัตลักษณ์จังหวัดกาญจนบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) จำแนกประเภท ข้อจำกัด และข้อมูลของเศษนิลในจังหวัดกาญจนบุรี 2) เพื่อศึกษาอัตลักษณ์จังหวัดกาญจนบุรี ทั้งนามธรรมและรูปธรรม 3) สร้างแนวทางในการออกแบบ และผลงานการออกแบบเครื่องประดับจากเศษนิลที่สื่อสารความเป็นอัตลักษณ์จังหวัดกาญจนบุรี โดยคณะผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลทั้งภาคเอกสาร และการสำรวจภาคสนามในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี นำไปสู่การวิเคราะห์ ปัญหาเชิงธุรกิจของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับจังหวัดกาญจนบุรี และสรุปผลประเด็นที่สำคัญในการออกแบบ เครื่องประดับ แบ่งเป็น 3 ประเด็น คือ 1) วัสดุเศษนิลในจังหวัดกาญจนบุรี 2) อัตลักษณ์เชิงนามธรรมและรูปธรรมของจังหวัด กาญจนบุรี 3) กระแสนิยมที่เหมาะสมกับการพัฒนารูปแบบเครื่องประดับจากเศษนิล สู่การสรุปองค์ประกอบที่สำคัญในการ สร้างแนวทางการออกแบบ การออกแบบเครื่องประดับจากเศษนิล และการคัดเลือกเครื่องประดับจำนวน 1 ผลงานจาก ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน นำไปสู่การผลิตผลงานต้นแบบเครื่องประดับจากเศษนิลอัตลักษณ์จังหวัดกาญจนบุรี

ผลการวิจัย สามารถจำแนกประเภทของนิลได้ 3 ชนิดคือ นิลตัน นิลเลียน และนิลติดเหล็ก ข้อมูลของอัตลักษณ์ จังหวัดกาญจนบุรี สามารถแบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 2) ด้านวัฒนธรรม 3) ด้านหัตถกรรม 4) ด้านอัญมณีและเครื่องประดับ นำไปสู่การสรุปแนวทางการออกแบบเครื่องประดับจากเศษนิลอัตลักษณ์จังหวัดกาญจนบุรีที่

¹ สาขาวิชาการออกแบบเครื่องประดับ คณะอัญมณี มหาวิทยาลัยบูรพาวิทยาเขตจันทบุรี

Major of Jewelry Design, Faculty of Gems, Burapha University Chanthaburi Campus

² สาขาวิชาบริหารธุรกิจ คณะวิทยาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตจันทบุรี

Major of Business Administration, Faculty of Science and Arts, Burapha University Chanthaburi Campus

³ สาขาวิทยาศาสตร์เชิงสร้างสรรค์และนวัตกรรม คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Major of Creative Science and Innovation, Faculty of Science, Burapha University

*ผู้นิพนธ์ประสานงาน อีเมล: worachai.n@gmail.com

ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญคือ ผลงานการออกแบบเครื่องประดับชุด “กาญจนิการ์” เครื่องประดับต่างหูที่ได้รับแรงบันดาลใจจากดอกกาญจนิการ์ ดอกไม้ประจำจังหวัดกาญจนบุรีที่สวมใส่ได้หลากหลายรูปแบบตามลักษณะการแต่งกายและโอกาสในการสวมใส่ วัสดุที่ใช้ในการออกแบบ คือ นิลตะโก หรือนิลตัน ที่มีขนาดเล็ก ร่วมกับนิลเลียน ผ่านเทคนิคการเจาะและเทคนิคเรซิน โดยผู้วิจัยได้นำผลงานดังกล่าว ถ่ายทอดสู่กลุ่มผู้ประกอบการในจังหวัดกาญจนบุรี ผ่านการอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยมีผู้เข้าร่วมอบรม จำนวน 22 ราย พบว่าก่อนการอบรมผู้เข้าร่วมการอบรมมีเข้าใจเกี่ยวกับการออกแบบในระดับ 3.31 แต่หลังการอบรมมีความเข้าใจมากถึงระดับ 4.65 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแนวทางดังกล่าวสามารถ ต่อยอดองค์ความรู้สู่การออกแบบเครื่องประดับจากเศษนิลของผู้ประกอบการภายในจังหวัดกาญจนบุรีได้

คำสำคัญ: การออกแบบเครื่องประดับ เศษพลอย เซซินิล นิล อัตลักษณ์กาญจนบุรี

Abstract

The design of jewelry from Kanjanaburi Province's identity aims to: 1) Classify the types, limitations, and information of local identity materials in Kanjanaburi Province. 2) Study the identity of Kanjanaburi Province, both in terms of abstract and concrete. 3) Develop guidelines for designing jewelry using local identity materials that communicate the uniqueness of Kanjanaburi Province. The research team gathered data from both documentary sources and field surveys in the Kanjanaburi Province, leading to an analysis of business-related issues in the gem and jewelry industry in the region. The key summarized points for jewelry design into 3 points include: 1) Utilization of local identity materials, black spinel, in Kanjanaburi Province. 2) The essence of the abstract and concrete of Kanjanaburi Province's identity. 3) Trends suitable for developing jewelry patterns from local identity materials. The important components for creating design guidelines, designing jewelry from local identity materials, and selecting a prototype for production were derived from the expertise of three specialists. These components contribute to the production of prototype jewelry representing the unique identity of Kanjanaburi Province.

The research results categorize the types of black spinel into three categories: black spinel, black pyroxene, and magnetite. The information on the identity of Kanjanaburi Province can be divided into four aspects: 1) Natural and Environmental Aspect, 2) Cultural Aspect, 3) Ritual Aspect, and 4) Gem and Jewelry Aspect. These aspects lead to the conclusion of design guidelines for jewelry made from black spinel, representing the identity of Kanjanaburi Province, as evaluated by experts. The designed work is a jewelry set called 'Kanjanigar,' specifically inspired by the Kanjanaburi Province's flower, the Kanjanigar flower. The jewelry set includes various earring designs that can be worn according to different clothing styles and occasions. The materials used in the design are small-sized black spinel plates, along with black pyroxene, using drilling and resin techniques. The researchers have transferred this work to local entrepreneurs in Kanjanaburi Province through practical training sessions, with 22 participants. The pre-training understanding of design was rated at 3.31, while post-training understanding significantly increased to 4.65. This indicates

that the provided guidelines can effectively enhance the knowledge and skills of local entrepreneurs in Kanjanaburi Province in designing jewelry from black spinel.

Keywords: Jewelry Design, Gems Fragments, Black Spinel Fragments, Black Spinel, Identity of Kanchanaburi

1. บทนำ

อุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับเป็นอุตสาหกรรมที่สำคัญของไทย โดยในปี 2563 อัญมณี และเครื่องประดับเป็นสินค้าส่งออกอันดับ 3 มีมูลค่าการส่งออก 18,207.33 ล้านดอลลาร์ (Bangkokbiznews, 2019) เนื่องด้วยในอดีตประเทศไทยเป็นแหล่งอัญมณีที่มีชื่อเสียง มีโรงงานการผลิตเครื่องประดับจำนวนมาก รวมไปถึงความสามารถจากการเผา อัญมณีและช่างฝีมือที่มีความชำนาญและความละเอียดสวยงาม ทั้งการเจียรไน การขึ้นตัวเรือนเครื่องประดับ อีกทั้งประเทศไทยยังครอบคลุมการผลิตอัญมณีและเครื่องประดับตั้งแต่ต้นน้ำไปจนถึงปลายน้ำ ทำให้ประเทศไทยถือได้ว่าเป็นเป็นฐานการผลิตอัญมณีเครื่องประดับที่สำคัญในระดับโลก มีการนำเข้าวัตถุดิบและการส่งออกเครื่องประดับจำนวนมาก แต่ภายหลังจากการเกิดการแพร่ระบาดของไวรัส โควิด – 19 ทำให้อุตสาหกรรม ทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ เกิดสภาวะชะลอตัวทางเศรษฐกิจจึงไม่สามารถนำเข้าและส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับได้ตามปกติ ในช่วงเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ ปี พ.ศ. 2564 การส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับของไทยมีการปรับตัวลดลงร้อยละ 72.39 เทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2563 (Gem and Jewelry Institute of Thailand, 2021) ผลกระทบดังกล่าว ส่งผลให้ต้องพึ่งพิงการนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศจำนวนมาก ผู้ประกอบการ และแรงงานที่อยู่ในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับได้รับผลกระทบ เกิดการขาดสภาพคล่อง ขาดรายได้ ทั้งผู้ประกอบการรายเล็ก และผู้ประกอบการรายใหญ่ เกิดการขาดแคลนแรงงาน โดยเฉพาะแรงงานที่มีทักษะฝีมือ ซึ่งเป็นปัญหาที่สำคัญในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

ด้วยสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน ที่ผู้ต้องใช้จ่ายอย่างระมัดระวัง ทำให้เกิดการซื้อขายลดลง ประชากรจำนวนมากต้องรัดเข็มขัดทางการเงิน เครื่องประดับถือได้ว่าเป็นสินค้าฟุ่มเฟือย มีมูลค่าและราคาสูง ทำให้ผู้บริโภคส่วนใหญ่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมมาให้ความสนใจต่อผลิตภัณฑ์เครื่องประดับที่มีราคาต่ำลง ซึ่งอัญมณีที่อยู่ในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับนั้นมีมูลค่าที่หลากหลาย ตั้งแต่อัญมณีราคาแพง หายาก สวยงามและเป็นที่ต้องการของท้องตลาด ไปจนถึงอัญมณีเกรดต่ำ มีตำหนิมาก ไม่สวยงาม มีขนาดเล็ก หรือแม้กระทั่งเศษพลอยที่เหลือจากการตัดแต่ง หรือเศษพลอยก้อนที่มีตำหนิมากจนไม่คุ้มค่าที่จะนำมาขึ้นตัวเรือนเครื่องประดับ ด้วยเป็นกลุ่มเศษพลอยที่มีมูลค่าต่ำ จากการสำรวจผู้ประกอบการอัญมณีและเครื่องประดับในท้องตลาด พบว่ามีเศษพลอยหรือพลอยตกเกรดเป็นจำนวนมาก ที่ไม่สามารถนำมาสร้างมูลค่าเพิ่มได้ โดยในปัจจุบันเศษพลอยและพลอยเกรดต่ำสามารถนำไปผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ อีกทั้งยังได้รับความสนใจทั้งจากชาวไทยและต่างชาติเป็นจำนวนมาก (Roubroumlert et al., 2023) โดยเฉพาะในจังหวัดกาญจนบุรี ที่มีเศษนิลเป็นจำนวนมาก และมีกลุ่มผู้ประกอบการเครื่องประดับนิลภายในจังหวัดกาญจนบุรี นำเศษนิลมาทำเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ โดยนิยมนำไปทำเป็นของที่ระลึกหรืองานพุทธศิลป์เป็นหลัก ยังขาดการนำองค์ความรู้ด้านการเล่าเรื่องราว (Storytelling) การหยิบยกเอาอัตลักษณ์ที่โดดเด่นภายในพื้นที่ไปใช้บอกเล่าเรื่องราวเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มแก่สินค้า

ด้วยสถานการณ์และปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นกับอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ คณะนักวิจัยจึงมีวัตถุประสงค์ที่จะพัฒนาผลงานเครื่องประดับจากเศษนิลภายในจังหวัดกาญจนบุรี ให้เกิดรูปแบบเครื่องประดับที่แปลกใหม่ เพิ่มมูลค่าให้แก่เศษนิลแตกต่างจากการขายเศษนิลในรูปแบบของการซังขายตามน้ำหนัก การนำไปทำงานพุทธศิลป์ หรือรูปแบบเครื่องประดับจากเศษนิลในรูปแบบเดิมที่มีอยู่ในท้องตลาด ซึ่งมีลักษณะการออกแบบที่คล้ายกันในทุกร้าน ไม่สามารถเพิ่มมูลค่าให้กับเศษนิลในจังหวัดได้มากเท่าที่ควร คณะนักวิจัยจึงมีแนวคิดในการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์เครื่องประดับจากเศษนิล ด้วยแนวคิดในการเล่าเรื่องราวของอัต

ลักษณะอันโดดเด่นของจังหวัดกาญจนบุรี ให้เกิดผลงานสร้างสรรค์ที่แปลกใหม่และโดดเด่น อีกทั้งสามารถนำไปสู่การขยายโอกาสทางธุรกิจสู่การขับเคลื่อนอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับภายในจังหวัดกาญจนบุรี ลดการนำเข้าวัตถุดิบพลอยจากต่างประเทศ เพิ่มมูลค่าเศษหินที่มีอยู่มากในจังหวัดกาญจนบุรี อีกทั้งยังเป็นการวางแผนทางให้กับผู้ประกอบการที่สนใจ สู่การประกอบกิจการอัญมณีและเครื่องประดับในอนาคต ซึ่งจะเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาชุมชน สังคม ให้เข้าสู่การขับเคลื่อนเศรษฐกิจ ด้วยความคิดเชิงสร้างสรรค์อีกด้วย

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2.1 เพื่อจำแนกประเภท ข้อจำกัด และข้อมูลของเศษพลอยประเภทหินในจังหวัดกาญจนบุรี
- 2.2 เพื่อศึกษาอัตลักษณ์จังหวัดกาญจนบุรี ทั้งนามธรรมและรูปธรรม สู่การสร้างแนวทางการออกแบบเครื่องประดับ
- 2.3 สร้างแนวทางในการออกแบบ และผลงานการออกแบบเครื่องประดับจากเศษหินที่สามารถสื่อสารอัตลักษณ์จังหวัดกาญจนบุรี

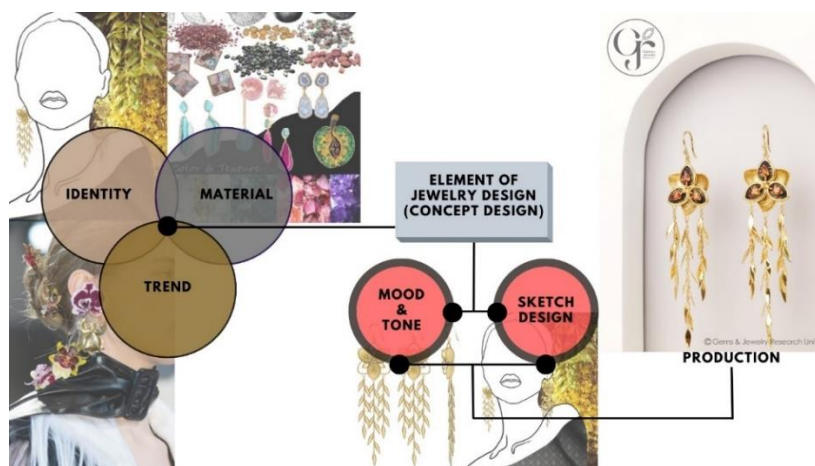
3. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ความคิดเชิงสร้างสรรค์ในการเพิ่มมูลค่าและพัฒนาเศษหินในจังหวัดกาญจนบุรีคือ แนวคิดที่มุ่งเน้นการพัฒนาวัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่น ด้วยความคิดเชิงสร้างสรรค์และการออกแบบ ก่อให้เกิดเครื่องประดับรูปแบบใหม่จากการนำวัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่นนั้น ๆ มาเพิ่มมูลค่าให้เหมาะสมกับยุคสมัย โดยคณะผู้วิจัยสามารถสรุปแนวคิดในการดำเนินงานวิจัยที่เหมาะสม สรุปเป็นองค์ประกอบสำคัญ 3 ส่วน ดังนี้

3.1 วัสดุ (Material) มุ่งเน้นกับการนำเสนอแนวทางการจัดการวัสดุเศษหินที่มีอยู่ในท้องถิ่น นำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาเทคนิคเดิมให้มีคุณภาพเพิ่มมากขึ้น และการเสริมความคิดเชิงสร้างสรรค์ให้ผู้ประกอบการมองเห็นความเป็นไปได้ในการใช้วัสดุด้วยเทคนิคหรือรูปแบบการจัดการที่มีความสร้างสรรค์ อันจะนำไปสู่การออกแบบเครื่องประดับที่ความแปลกใหม่ ซึ่งจะเป็นการช่วยเพิ่มมูลค่าให้กับเศษหินที่มีอยู่ในท้องถิ่น

3.2 อัตลักษณ์ (Identity) อัตลักษณ์หลักที่นำเสนอในครั้งนี้ จะมุ่งเน้นการนำเอามรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นภายในจังหวัดกาญจนบุรี ที่สามารถแสดงถึงอัตลักษณ์ของจังหวัดกาญจนบุรี ทั้งในส่วนของนามธรรมและรูปธรรม รูปทรง และทัศนธาตุต่างๆ ที่นำไปสู่การออกแบบเครื่องประดับที่สามารถสะท้อนอัตลักษณ์จากแรงบันดาลใจของจังหวัดกาญจนบุรีได้

3.3 กระแสนิยมในปัจจุบัน (Trend) คณะผู้วิจัยทำการสรุปแนวโน้มกระแสนิยมเครื่องประดับที่มีความเหมาะสมกับการพัฒนาเศษหินในรูปแบบเครื่องประดับ รวมไปถึงวิถีชีวิตที่มีอิทธิพลต่อการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์และเครื่องประดับ ซึ่งสามารถประยุกต์แนวโน้มกระแสนิยมเหล่านั้นร่วมกับการจัดการวัสดุและแรงบันดาลใจ เพื่อนำเสนอผ่านอัตลักษณ์จังหวัดกาญจนบุรี ทำให้เกิดเครื่องประดับที่มีการเปิดรับกระแสนิยมใหม่ ๆ สร้างเครื่องประดับที่มีความแตกต่างที่เหมาะสมกับยุคปัจจุบัน และมีความร่วมสมัยเพิ่มมากขึ้น โดยสามารถสรุปผังความคิดได้ดังรูปที่ 1

รูปที่ 1 แผนผังแนวคิดในการพัฒนาวัสดุเศษเหล็ก

Figure 1 Conceptual development plan for scrap metal material.

4. วิธีการวิจัย เครื่องมือวิจัย และระเบียบวิธีวิจัย

- 4.1 ศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลภาคเอกสาร งานวิจัย บทความ ข้อมูลชั้นทุติยภูมิ (Secondary Data)
 - 4.1.1 ข้อมูลอัญมณีและเครื่องประดับในจังหวัดกาญจนบุรี
 - 4.1.2 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับอัตลักษณ์จังหวัดกาญจนบุรี ทั้งในส่วนของนามธรรม และรูปธรรม
 - 4.1.3 ข้อมูลกระแสนิยมการออกแบบเครื่องประดับที่มีความเหมาะสมกับการสร้างแนวทางการออกแบบจากเศษเหล็ก
- 4.2 ลงพื้นที่สำรวจภาคสนามเพื่อรวบรวมข้อมูลชั้นปฐมภูมิ (Primary Data)
 - 4.2.1 ข้อมูลของเศษเหล็กจังหวัดกาญจนบุรี
 - 4.2.2 ข้อมูลอัตลักษณ์ที่สำคัญภายในจังหวัดกาญจนบุรี ทั้งในส่วนของนามธรรม และรูปธรรม
- 4.3 สำรวจภาคสนามวิเคราะห์ปัญหา (Pain point) เชิงธุรกิจของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับภายในจังหวัดกาญจนบุรี โดยทำการสัมภาษณ์ทั้งหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 2 หน่วยงาน และภาคเอกชน จำนวน 10 ราย
- 4.4 วิเคราะห์และสรุปผล เพื่อสร้างแนวทางการออกแบบเครื่องประดับที่เหมาะสมกับการพัฒนารูปแบบเศษเหล็กภายในท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรี
- 4.5 นำผลที่ได้จากการสรุปแนวทางการออกแบบ สู่การออกแบบร่าง (Sketch Design)
- 4.6 ประเมินผลแบบร่าง และคัดเลือกแบบร่างเพื่อพัฒนารูปแบบเครื่องประดับ นำไปสู่การออกแบบร่างขั้นสุดท้าย (Final Design) เพื่อการผลิตผลงานสร้างสรรค์
- 4.7 ผลิตผลงานสร้างสรรค์เครื่องประดับจากเศษเหล็กอัตลักษณ์จังหวัดกาญจนบุรีจำนวน 1 ผลงาน
- 4.8 ถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ผู้ประกอบการในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี โดยมีการประเมินทักษะก่อนและหลังถ่ายทอดองค์ความรู้

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการสำรวจภาคสนาม

- 5.1.1 สรุปผลการวิเคราะห์ปัญหา (Pain Point) เชิงธุรกิจของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

คณะผู้วิจัยได้ลงพื้นที่เพื่อทำการสำรวจภาคสนามเพื่อวิเคราะห์ปัญหา (Pain Point) เชิงธุรกิจของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับของพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี โดยสามารถสรุปผลได้ดังนี้

อุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับในจังหวัดกาญจนบุรี ส่วนใหญ่มีลักษณะการประกอบการในรูปแบบธุรกิจขนาดเล็ก (SMEs) และวิสาหกิจชุมชน ซึ่งการผลิตต้องใช้ทักษะฝีมือ ความชำนาญเฉพาะ และความประณีต ที่ผ่านมามีเป็นอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานอย่างเข้มข้น ทำให้เกิดการจ้างงานสูง อย่างไรก็ตาม การจ้างงานมีแนวโน้มลดลง เนื่องจากกิจการบางส่วนทยอยปิดกิจการ ขณะที่ผู้ประกอบการมีการนำเทคโนโลยีและเครื่องจักรมาใช้ทดแทนในกระบวนการผลิตมากขึ้น ทั้งนี้ อัญมณีที่เป็นหลักของจังหวัดกาญจนบุรี ได้แก่ นิล และไพรีน ในอำเภอบ่อพลอย ซึ่งปัจจุบันมีภาวะเศรษฐกิจถดถอย ทั้งในส่วนของการค้าส่งจากต่างประเทศ เช่น จีน อินเดีย เกาหลี ยุโรป และสหรัฐอเมริกา รวมทั้งตลาดค้าปลีกในประเทศ จนทำให้ผู้ประกอบการบางส่วนปิดกิจการ และเปลี่ยนไปประกอบอาชีพอื่น ๆ ทั้งนี้สามารถสรุปปัญหาและข้อจำกัดของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ ซึ่งสรุปข้อมูลปัญหาของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับในจังหวัดกาญจนบุรี แบ่งเป็นอุตสาหกรรมต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ได้ดังนี้

ต้นน้ำ 1) ขาดแคลนวัตถุดิบเนื่องจากแหล่งผลิต (เหมือง) มีวัตถุดิบพลอยก้อนไม่เพียงพอต่อความต้องการของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ และต้องพึ่งพิงการนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศจำนวนมาก 2) พื้นที่ที่คาดว่าจะสามารถพบอัญมณีได้ เหลืออยู่น้อยมาก ปัจจุบันที่เหลืออยู่ คือ นิล นิลขนาดเล็ก หรือเศษนิล โดยแบ่งเป็น 3 ชนิด คือ (1) นิลตะโก หรือ นิลตัน (Black Spinel) (2) นิลเสี้ยน เป็นแร่ชนิดไพโรอกซีนดำ (Black Pyroxene) มีลักษณะเป็นเศษนิลขนาดเล็กและหรือเป็นผง และ (3) นิลติดเหล็ก เป็นแร่ในตระกูล แมกนีไทต์ (Magnetite)

กลางน้ำ 1) ขาดแคลนแรงงาน โดยเฉพาะแรงงานที่มีทักษะฝีมือ ซึ่งเป็นปัญหาที่สำคัญในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับที่ควรเร่งแก้ไข 2) รายได้ของช่างฝีมือลดลง เนื่องจากความต้องการเจียรไนในปัจจุบันลดลงอย่างมาก เหลือเพียงประมาณร้อยละ 30 ของปริมาณงานในอดีต ทำให้จากที่เคยมีรายได้วันละเป็น 1,000 บาท เหลือแค่วันละ 300 บาท

ปลายน้ำ 1) การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ยังไม่ทันสมัย และข้อจำกัดในการสร้างตราสินค้า ทำให้ยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภครุ่นใหม่ได้ 2) การจำหน่ายสินค้ายังคงเน้นการขายผ่านหน้าร้าน ซึ่งผู้ประกอบการส่วนใหญ่ยังมีข้อจำกัดเกี่ยวกับการตลาด โดยเฉพาะการขายสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์ 3) ยังขาดการนำอัตลักษณ์ที่โดดเด่นของพื้นที่มาเป็นจุดขาย ที่เชื่อมโยงเข้ากับการท่องเที่ยว ซึ่งประเด็นนี้อาจจะช่วยพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการ และยกระดับของคุณภาพสินค้าชุมชนอีกด้วย 4) ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ยังขาดการนำองค์ความรู้ด้านการเล่าเรื่องราว การหยิบยกเอาอัตลักษณ์ที่โดดเด่นภายในพื้นที่ไปใช้บอกเล่าเรื่องราวเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มแก่สินค้า

5.1.2 สรุปผลข้อมูลของเศษนิลจังหวัดกาญจนบุรี

คณะนักวิจัยได้ลงพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรีเพื่อสำรวจภาคสนามโดยมุ่งเน้นการสำรวจผลิตภัณท์ และวัสดุเศษพลอยและพลอยเกรดต่ำที่จำหน่ายในท้องตลาด โดยเลือกพื้นที่ตลาดพลอย (Gems Shopping Center) และอำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีผู้ประกอบการอัญมณีและเครื่องประดับจำนวนมาก รวมไปถึงเป็นแหล่งซื้อขายอัญมณีและเครื่องประดับที่มีชื่อเสียงในจังหวัดกาญจนบุรี โดยคณะผู้วิจัยได้มีการสังเกตผลิตภัณท์ที่มีอยู่ในท้องตลาด และการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการพบว่า ในปัจจุบันตลาดพลอยยังคงเป็นแหล่งซื้อขายอัญมณีและเครื่องประดับหลักของจังหวัดกาญจนบุรี ในส่วนของอำเภอบ่อพลอยเป็นที่รู้จักว่าเป็นแหล่งขุดพลอยหรือแร่รัตนชาติและหินสีที่มีคุณภาพอันเป็นอัตลักษณ์ของจังหวัด แม้ว่าจะไม่มีสัมปทานเหมืองพลอยอยู่แล้วก็ตาม อัญมณีที่มีคุณภาพและขึ้นชื่อของจังหวัดกาญจนบุรี มี 2 ประเภท ดังนี้ **ไพรีน** (Sapphire) คือ อัญมณีสีดำนีลประเภทคอร์นดัม (Corundum) และ **นิล** (Black spinel) คือ อัญมณีสีดำนีลกลุ่มสปิเนล (Spinel) การทำเหมืองพลอยไพรีนได้หมดไปและจำนวนพลอยได้ขุดมาเกือบหมดหรือเหลือน้อยมาก ทำให้สินค้าไพรีนในจังหวัดลดลงมาก และด้วยราคาของไพรีนมีราคาสูงทำให้ผู้ประกอบการเพียงไม่กี่รายในจังหวัดที่ทำการค้าไพรีนเหลืออยู่ แต่ด้วยปริมาณของนิล ซึ่งขุดพบได้มาก นิล จึงยังเป็นสินค้าอัญมณีและเครื่องประดับที่สำคัญของจังหวัดและมีกลุ่ม

ผู้ประกอบการด้านเครื่องประดับนิลอยู่จำนวนมากในจังหวัดกาญจนบุรี ในส่วนของเศษนิลมีหลากหลายรูปแบบและหลายขนาดจากเศษนิลในแต่ละชนิด ซึ่งยังมีอยู่เป็นจำนวนมาก โดยส่วนใหญ่ผู้ประกอบการมักจะนำไปทำเป็นของที่ระลึกหรืองานพุทธศิลป์เป็นหลัก ซึ่งสามารถสรุปผลข้อมูลของนิลในจังหวัดกาญจนบุรีได้ดังนี้

รูปที่ 2 การสำรวจภาคสนามของคณะนักวิจัยในโครงการฯ
ในพื้นที่ตลาดพลอย (Gem Shopping Center) อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี
Figure 2 Field survey conducted by the research team in the project area
at Gems Shopping Center, Mueang District, Kanchanaburi Province.

รูปที่ 3 รูปแบบเครื่องประดับและงานพุทธศิลป์จากนิลที่ขายตามท้องตลาด
Figure 3 The styles of jewelry and Buddhist art made from spinel fragments sold at the market.

นิลจังหวัดกาญจนบุรี หมายถึง แร่อัญมณีที่มีสีดำสนิท ทึบแสง เนื้อเนียนแน่น มีน้ำหนัก มี 3 ชนิด คือ นิลตะโก หรือนิลตัน นิลเลียนและนิลติดเหล็ก มีค่าความแข็งระดับ 6-8 ตามสเกลความแข็งของโมส์ (Mohs Scale) ทนทานต่อการขีดข่วนได้มาก ขุดพบได้ในอำเภอพลอย และมีกระบวนการผลิตตามกรรมวิธีและภูมิปัญญาในเขตพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี

นิลจัดเป็นพลอยเนื้ออ่อน ไม่โปร่งแสง มีความแข็งตามชนิดของนิลที่กล่าวข้างต้น อย่างไรก็ตามนิลของจังหวัดกาญจนบุรีขึ้นชื่อเรื่องสีที่มีความดำสนิทและไม่มีสีอื่นเจือปน นิลตันมักนิยมนำมาทำเครื่องประดับ นอกจากนี้ ในปัจจุบันยังมีการนำนิลมาแปรรูป โดยการบดนิล โดยเฉพาะนิลเลียน ให้เป็นผงแล้วนำไปอัดเป็นรูปทรงต่าง ๆ โดยเฉพาะการนำไปหล่อเป็นพระพุทธรูป หรืองานพุทธศิลป์อื่น ๆ เป็นต้น

ดังข้อมูลข้างต้น นิลตัน ของจังหวัดกาญจนบุรีที่มีคุณภาพและนิยมนำมาทำเครื่องประดับ เป็น แร่รัตนชาติในกลุ่มสปิเนล (spinel) ซึ่งเป็นแร่รัตนชาติ ที่ประกอบด้วยโมเลกุลของแมกนีเซียมและอะลูมิเนียม มีสูตรเคมีว่า $MgAl_2O_4$ จัดอยู่ในระบบผลึกไอโซเมตริก (Isometric system) มีรูปผลึกแบบออกตะฮีดรอล (Octahedra) และส่วนใหญ่พบเป็นผลึกแฝด (twinned) มีความแข็ง 8 และความถ่วงจำเพาะ 3.5-4.1 มีได้ทั้งโปร่งแสงถึงทึบ มีความวาวแบบแก้ว (Therpsophan, 1998, p. 66)

การเกิดทางธรณีวิทยา สปิเนลถูกพบมานานแล้วในศรีลังกา และในหินปูนของจังหวัดบัตักซานในอัฟกานิสถานและทาจิกิสถาน และไม่กี่ประเทศพม่า ในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมา สปิเนลที่มีคุณภาพ ถูกพบในประเทศ

เวียตนาม แทนซาเนีย เคนยา และมาดากัสการ์ ตั้งแต่ปี 2000 หลาย ๆ สถานที่ที่มีการพบสปิเนล จังหวัดกาญจนบุรี อำเภอ บ่อพลอย เป็นแหล่งหนึ่งที่พบสปิเนลสีดำ (Black spinel) ที่มีคุณภาพที่เรารู้จักกันในชื่อ นิล ประเภท นิลตัน สปิเนลแตกต่าง จากแร่แมกเนไทต์ ตรงที่สปิเนลจะไม่มีสมบัติเป็นแม่เหล็ก และมีสีฝังละเอียดเป็นสีขาว ไม่หลอมละลาย และไม่ละลายในกรด จากการลงพื้นที่ และการรวบรวมข้อมูลทางแร่วิทยา ผู้วิจัยสามารถข้อมูลแร่ของนิลทั้ง 3 ชนิด ดังนี้

1) นิลตะโกหรือนิลตัน เป็นสปิเนลชนิดสีดำ (Black varieties of spinel) เป็นแร่ในกลุ่มแมกนีเซียมอะลูมิเนียม ออกไซด์ซึ่งมีธาตุเหล็กสูง มีชื่อเรียกทางแร่วิทยาว่า พลีโอนาสต์ (Pleonaste) มีสีดำสนิท ผิวเนื้อพลอยมีความมันวาว มีความ ทนทานและความแข็งสูง 7.5-8 โมห์สเกล จึงนิยมนำมาทำเป็นเครื่องประดับมากกว่านิลชนิดอื่น ๆ เพราะเมื่อนำมาเจียรระไน แล้วให้เหลี่ยมและความสวยงามเหมือนพลอย และราคาไม่แพงมากนัก ในส่วนของเศษนิลตันจะพบมากในจังหวัดกาญจนบุรี ขนาดประมาณ 1-2 มิลลิเมตร ทั้งแบบที่สามารถนำไปเจียรระไนได้และแบบที่มีผิวขรุขระ ซึ่งสามารถนำมาทำการเจาะเพื่อร้อย ในลักษณะคล้ายลูกปัด หรือทำการฝังในลักษณะของอัญมณีขนาดเล็กได้

2) นิลเสี้ยน เป็นแร่ชนิดไพโรกซีนสีดำ ในเนื้อจะมีเส้นลายขาว ๆ เหมือนเสี้ยนไปทั่วทั้งก้อน มีน้ำหนักที่เบาว่า นิลตัน วิธีแยกนิลเสี้ยนออกจากนิลตันคือ ให้สังเกตที่รอยแตก นิลเสี้ยนจะมีรอยแตกลักษณะเป็นเส้นคล้ายเสี้ยนไม้ (Splintery) ส่วนนิลตันจะมีลักษณะรอยแตกแบบกันหอย (Conchoidal) ดังนั้น นิลเสี้ยนจึงไม่นิยมนำมาเจียรระไนเป็น เครื่องประดับ แต่จะนิยมนำไปใช้ร่วมกับเรซินในงานพุทธศิลป์ เช่น พระพุทธรูป ของที่ระลึก และรูปปั้นต่าง ๆ เป็นต้น

3) นิลติดเหล็ก เป็นแร่ในตระกูล แมกนีไทต์ มีสีดำอมเทา ทึบแสง มีความวาวแบบโลหะ แสดงลักษณะที่เป็น แม่เหล็ก คือดูดติดแม่เหล็กได้ และเป็นนิลชนิดที่พบปริมาณน้อยมากเมื่อเทียบกับนิลชนิดอื่นในจังหวัดกาญจนบุรี

5.2 ข้อมูลแรงบันดาลใจและอัตลักษณ์จังหวัดกาญจนบุรี

ข้อมูลด้านแรงบันดาลใจผู้วิจัยแบ่งการศึกษาอัตลักษณ์จังหวัดกาญจนบุรีออกเป็น 4 ด้าน ตามความสำคัญที่ เป็นอัตลักษณ์อันโดดเด่นของจังหวัดกาญจนบุรีคือ สถานที่และธรรมชาติ วัฒนธรรมพื้นถิ่น หัตถกรรม และอัญมณีและ เครื่องประดับ โดยสามารถสรุปได้ดังนี้

5.2.1 อัตลักษณ์ด้านธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กาญจนบุรี เมืองที่อุดมไปด้วยทรัพยากรที่หลากหลาย ทั้งทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์เรื่องราว วัฒนธรรม สังคม ศิลปะ ประเพณี สถาบันโบราณ และแหล่งอารยธรรมเก่าแก่ยุคก่อนประวัติศาสตร์ ที่ทำให้จังหวัดกาญจนบุรีเป็นที่รู้จักทั้ง ในประเทศ และทั่วโลก สะพานแม่น้ำแคว เป็นสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ของไทยในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ที่มี เรื่องราวที่หลากหลาย ทั้งในแง่ของความโหดร้ายของสงคราม และการรับความหลากหลายของเชื้อชาติ ที่ส่งผลให้เกิดการ ผสมผสานกันระหว่าง วิถีชีวิต วัฒนธรรม อาหาร ประเพณี ที่ในปัจจุบันยังคงสืบทอดต่อ ๆ กันมา มีประวัติศาสตร์ร่วมกันมา อย่างยาวนาน จนกลายเป็นเสน่ห์ของจังหวัดกาญจนบุรี ที่ยังคงมีให้จดจำ (The Fine Arts Department, 1997)

กาญจนบุรีมีแหล่งแม่น้ำที่อุดมสมบูรณ์ อย่างลุ่มน้ำไทรโยค (แควน้อย) และลุ่มน้ำศรีสวัสดิ์ (แควใหญ่) เป็น ดินแดนที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยน้ำใสสะอาด มีธรรมชาติที่สวยงาม โดยเฉพาะดอกกาญจนิการ์ หรือดอกเขาว มีดอกสีขาว ออกเป็นช่อบริเวณปลายยอด กลีบเลี้ยงเป็นถ้วยสั้น ๆ กลีบดอกโคนเชื่อมกันเป็นหลอด ปลายแผ่เป็นปากแตร มี 5 แฉก ขอบ กลีบหยักย่นและเว้าปัจจุบันเป็นพันธุ์ไม้หายากและเป็นดอกไม้ประจำจังหวัดกาญจนบุรี (Horticultural Science Society of Thailand, 2023) นอกจากนี้จังหวัดกาญจนบุรียังอุดมไปด้วยแร่อัญมณี อย่างนิล และไพโรกซีน มีเรื่องราวมากมายได้เล่าต่อ ๆ กันมาจนถึงปัจจุบัน และได้กลายเป็นจุดสำคัญที่ทำให้จังหวัดกาญจนบุรีเป็นที่รู้จักในแวดวงของอัญมณี นอกจากนี้ได้มีการขุด ค้นพบเครื่องมือมนุษย์สมัยหินเก่าเครื่องมือหิน โครงกระดูกมนุษย์สมัยหินกลาง สมัยหินใหม่ที่บ้านเก่าจนถึงยุคโลหะตอน ปลายที่บ้านดอนตาเพชร การพบตะเกียงโรมัน ที่ตำบลพงตีการพบปราสาทเมืองสิงห์ (The Fine Arts Department, 1997) จังหวัดกาญจนบุรีมี ชากอารยธรรมแต่โบราณ มีถิ่นกำเนิดอยู่ที่จังหวัดกาญจนบุรี ทำให้กาญจนบุรีเป็นเมืองที่มีประวัติศาสตร์ที่

น่าสนใจเป็นอย่างมาก และมีอารยธรรมมาอย่างยาวนาน ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ เป็นหลักฐานที่แสดงว่าจังหวัดกาญจนบุรีเป็นแหล่งกำเนิด อารยธรรมของมนุษย์ในดินแดนของประเทศไทย โดยสรุปสำคัญในการออกแบบได้ดังนี้

1) นามธรรม ประวัติศาสตร์ ความทรงจำของสงคราม ความหลากหลายของเชื้อชาติ ความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ ความงามของสถาปัตยกรรม

2) รูปธรรม อารยธรรมเก่าแก่ยุคก่อนประวัติศาสตร์ สงครามโลกครั้งที่ 2 ลุ่มน้ำไทรโยค ลุ่มน้ำศรีสวัสดิ์ เครื่องมือมนุษย์สมัยหินเก่าตะเกียงโรมัน ปราสาทเมืองสิงห์ ซากอารยธรรมโบราณ สะพานข้ามแม่น้ำแคว ถนนปากแพรกดอกกาญจนินการ์

รูปที่ 4 อัตลักษณ์ด้านธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ที่มา: ดัดแปลงจาก Pinterest. (2024)

Figure 4 The identity of nature and environmental aspect.

Source: Adapted from Pinterest. (2024)

5.2.2 อัตลักษณ์ด้านวัฒนธรรม

เมื่อกาลเวลาผ่านไปนานแล้ว จังหวัดกาญจนบุรียังคงมีร่องรอยของวัฒนธรรมพื้นบ้านที่คงอยู่ให้เห็นให้จดจำในปัจจุบันอย่าง การรำเหย่ย วัฒนธรรมพื้นบ้านของกาญจนบุรี ที่ยังคงมีการสืบทอดและอนุรักษ์อยู่ในปัจจุบัน เป็นการแสดงที่มักจะไม่ได้เห็นบ่อยนักในยุคสมัยที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว คนหนุ่มสาวที่เติบโตมากับยุคสมัยใหม่ แต่ประเพณีการแสดงนี้ยังคงมีการอนุรักษ์ไว้โดยคนรุ่นปู่ตายาย และยังคงส่งต่อวัฒนธรรมให้กับรุ่นหลาน ไม่เพียงแต่แค่การแสดงรำเหย่ย ยังมีรำมอญที่เป็นนาฏศิลป์ที่เก่าแก่ของคนมอญ และคงเหลืออยู่สืบต่อมาจนกระทั่งทุกวันนี้ ลูกหลานมอญรุ่นหลัง ๆ นี้ ยังคงได้รับการถ่ายทอดศิลปะนี้ไว้ด้วยดีตลอดมา รวมไปถึงวัฒนธรรมอาหารพื้นบ้านที่ส่งต่อกันมา มีการผสมผสานระหว่างชนเชื้อชาติ ที่เคยอพยพช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ทำให้มีวัฒนธรรมที่หลากหลาย และผสมผสานกันระหว่างไทยและเชื้อชาติชนกลุ่มน้อย รสชาติ ภาษา ชื่อเรียก และเรื่องเล่าต่าง ๆ ที่ยังมีให้เห็นในจังหวัดกาญจนบุรี

กาญจนบุรี นั้นเต็มไปด้วยความหลากหลายทางวัฒนธรรม มีงานประเพณีที่ยังคงสืบทอดต่อ ๆ กันมา อย่างงานสัปดาห์สะพานข้ามแม่น้ำแคว ซึ่งเป็นงานใหญ่ประจำปี มีการจัดการแสดงแสงสีเสียง นอกเหนือจากความสนุก สวยงามแล้ว จุดประสงค์เพื่อสะท้อนให้เห็นภาพอดีตของสงครามโลกครั้งที่ 2 (Okweha, 1999, p. 4) มีทั้งเรื่องราวที่โหดร้ายและทารุณต่อทั้งทาสแรงงาน และเชลยศึก เป็นการตอกย้ำถึงประวัติศาสตร์ให้กับคนรุ่นใหม่ นักท่องเที่ยวได้เข้าใจถึงแก่นของประวัติศาสตร์ เรื่องเล่าจากจังหวัดกาญจนบุรี ให้เป็นที่รู้จักและจดจำได้ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ โดยสรุปสำคัญในการออกแบบได้ดังนี้

1) นามธรรม การผสมผสานระหว่างเชื้อชาติ วัฒนธรรมที่หลากหลาย

2) รูปธรรม การรำเหย่ย การรำมอญ อาหารพื้นบ้าน ภาษา ละคร เรื่องเล่าพื้นถิ่น

รูปที่ 5 อัตลักษณ์ด้านวัฒนธรรม

ที่มา: ดัดแปลงจาก Pinterest. (2024)

Figure 5 The identity of Cultural aspect.

Source: Adapted from Pinterest. (2024)

5.2.3 อัตลักษณ์ด้านหัตถกรรม

กาญจนบุรี มีงานหัตถกรรมพื้นบ้านอย่าง ผ้าทอหลากสี ที่บ้านหนองขาว เป็นผ้าทอขาวม้าที่มีสีสันฉูดฉาด และเป็นที่นิยมในชุมชน มีอัตลักษณ์ ดังคำขวัญของชาวชุมชนหนองขาว “ท้องถิ่นคนขยัน กล่าวขวัญวัลลภ ตำนานหลวงพ่อ ผ้าทอหนองขาว สะเดาลือชื่อ ข้าวหอมซ้อมมือ เลื่องลือน้ำตาลสด” การทอผ้าของบ้านหนองขาวนั้นจะเน้นไปที่การทอเป็นผ้านุ่ง ผ่าถุง อัตลักษณ์ที่เป็นรูปแบบเฉพาะท้องถิ่นของผ้าทอบ้านหนองขาวคือ ลวดลายชื่อ ลายตาจ๊ก มีลวดลายเหมือนการจักสาน เน้นลักษณะของการขัดกันของลวดลายและสีสัน ทำให้เกิดสีสันพิเศษหลากหลายสี เป็นเอกลักษณ์ของผ้าขาวม้าร้อยสีที่มีชื่อเสียงในจังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งเป็นลวดลายดั้งเดิมที่มักจะถูกนำไปใช้ในงานประเพณี โดยสรุปคำสำคัญในการออกแบบได้ดังนี้

- 1) นามธรรม ความงามจากสีสัน วัฒนธรรมและความเชื่อการทอผ้า
- 2) รูปธรรม ผ้าขาวม้า 100 สีผ้าทอบ้านหนองขาว สีสันฉูดฉาด ผ้านุ่งผ่าถุง ลายชื่อ ลายตาจ๊ก

รูปที่ 6 อัตลักษณ์หัตถกรรมผ้า

ที่มา: ดัดแปลงจาก Pinterest. (2024)

Figure 6 The identity of Ritual aspect.

Source: Adapted from Pinterest. (2024)

5.2.4 อัตลักษณ์ด้านอัญมณีและเครื่องประดับ

เครื่องประดับและอัญมณีในจังหวัดกาญจนบุรี เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายในเรื่องของ นิล ที่มีเรื่องเล่าประวัติศาสตร์ความเป็นมาอย่างยาวนาน ตั้งแต่อดีตกาล ในเรื่องของแรงงานเหมือง การขุดพบเจอหินสีดำ หรือที่เราเรียกกันในปัจจุบันว่าม้นคือ นิล ในอดีตที่เคยรุ่งเรืองในการเหมืองแร่ แต่ต้องหยุดตัวลงเพราะเกิดคู่แข่งอย่างประเทศจีนเข้ามาแข่งขันเรื่องราคา ทำให้นิลเคยเป็นหินที่ไร้ค่า ถูกนำไปทับถมบนถนน เพราะชาวบ้านไม่รู้จักนำไปทำอะไร จนในปัจจุบัน นิล

กลายเป็นอัญมณีที่มีค่า และถูกเจียรไนในรูปแบบต่างๆที่มีความสวยงาม และเป็นอัตลักษณ์จังหวัดกาญจนบุรี ในจังหวัดกาญจนบุรี ไม่ได้มีเพียงแค่นิลที่เป็นอัญมณีแห่งจังหวัดกาญจนบุรี แต่ยังมีไพลินพลอยสีน้ำเงินสด สีสวยที่เป็นของขึ้นชื่อของจังหวัดกาญจนบุรี ไพลินจังหวัดกาญจนบุรี มีชื่อเสียงที่ไม่แพ้ไพลินจากแหล่งอื่นๆ ในโลก มีแหล่งที่มาจาก อำเภอบ่อพลอย เป็นแหล่งเหมืองชั้นเลิศของจังหวัดกาญจนบุรี เดิมทีคนไทยแต่โบราณเรียกไพลินว่า "นิลกาฬ" แต่เปลี่ยนมาเรียกว่า "ไพลิน" ตามความนิยมจากต่างชาติ ทำให้ไพลินกลายเป็นส่วนหนึ่งของขึ้นชื่อจังหวัดกาญจนบุรี โดยสรุปคำสำคัญในการออกแบบได้ดังนี้

- 1) นามธรรม ภูมิปัญญาการทำเมืองพลอย ภูมิปัญญาการเผาพลอย ชื่อเสียงของนิล ความงามของอัญมณี
- 2) รูปธรรม นิลกาฬ ไพลิน นิล เหมืองพลอย เหลี่ยมเจียรไน, หลังเบี้ย, เหลี่ยมสับประดออำเภอบ่อพลอย สีดำ น้ำเงิน

รูปที่ 7 อัตลักษณ์อัญมณีและเครื่องประดับ

ที่มา: ดัดแปลงจาก Pinterest. (2024)

Figure 7 The identity of Gems and Jewelry aspect.

Source: Adapted from Pinterest. (2024)

5.3 แนวทางการออกแบบเครื่องประดับเทียบเคียงจากเศษนิลตามกระแสนิยม

ข้อมูลกระแสนิยมในงานวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูล จากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือและมีอิทธิพลต่อกระแสการออกแบบของอุตสาหกรรมแฟชั่นและอุตสาหกรรมเครื่องประดับ โดยคณะผู้วิจัยเลือกศึกษาทั้งแหล่งข้อมูลในไทยไม่ว่าจะเป็น Trend SS23 มงเทรนด์โลก สร้างสรรค์อนาคตกับ Nelly Rodi (Creative Thailand, 2022) และแหล่งข้อมูลที่เหมาะสมกับการนำเอาวัสดุเศษนิลมาพัฒนาในการออกแบบเครื่องประดับจากต่างประเทศ เช่น Jewelry Design Trends of 2022 – 2023 จาก Istanbul Jewelry Show (Istanbuljewelryshow, 2022) Women's S/S 23 jewellery trends จากฐานข้อมูลออนไลน์ WGSN Insight (Wgsn, 2022) และ The Jewellery Trendbook + Forecast 2022+ (Fiera di Vicenza, 2022) ซึ่งคณะผู้วิจัยสามารถสรุปกระแสนิยมที่มีความเหมาะสมสำหรับการสร้างแนวทางการออกแบบเครื่องประดับสำหรับเศษนิลเป็น 4 แนวทางดังนี้

5.3.1 ความงามของรูปทรงอินทรีย์ (The beauty of organic shapes)

การนำเศษนิลที่มีรูปทรงตามธรรมชาติของอัญมณี หินสีหรือหิน มาจัดให้อยู่รวมกันในรูปแบบที่อิสระ ใช้เทคนิคการฝังแบบจม หรือการฝังแบบหนามเตยตามรูปทรงของอัญมณี ควบคู่กับโลหะสีทอง ผสมผสานกับการออกแบบร่วมกับพื้นผิวที่มีอัตลักษณ์ต่าง ๆ เช่น ลวดลายทึบ ลวดลายจากการขึ้นรูปด้วยช่างฝีมือ หรือพื้นผิวของอัญมณีที่ไม่ได้ผ่านการเจียรไน ให้ความรู้สึกผสมผสานอย่างลงตัวทั้งความทันสมัยและย้อนยุคในงานออกแบบ และเป็นเครื่องประดับที่มีความ

เป็นอัตลักษณ์เฉพาะในแต่ละชิ้น โทนสีจะเน้นความเป็นธรรมชาติของหินหรืออัญมณีที่นำมาประดับตกแต่ง โดยไม่ผ่านกระบวนการเจียระไน หรือเน้นความสวยงามที่เป็นธรรมชาติของอัญมณีแต่ละชนิด

รูปที่ 8 แนวโน้มกระแสนิยมเครื่องประดับ ความงามของรูปทรงอินทรีย์
ที่มา: ดัดแปลงจาก Pinterest. (2024)

Figure 8 Trends in jewelry fashion, the beauty of organic shapes.

Source: Adapted from Pinterest. (2024)

5.3.2 นิลและทอง (Black Spinel and Gold)

ความโดดเด่นจากการนำนิลสีดำ มาจับคู่กับสีทองของโลหะที่ให้ความรู้สึกถึงความรู้สึกรูหฺรหฺร สง่างาม ผสานกับมีรูปแบบที่ทันสมัย เน้นการนำนิลขนาดเล็กจำนวนมาก มาต่อกันเป็นเรื่องราว หรือสร้างลวดลายด้วยนิลบนโลหะด้วยรูปทรงอิสระ การออกแบบเน้นการสร้าง ความขัดแย้งของพื้นผิวในงานออกแบบระหว่างพื้นผิวที่มันวาวตัดกับร่องรอยของผลึกเหลี่ยมอัญมณี หรือรูปทรงที่อิสระของเศษพลอย เครื่องประดับจะมีขนาดใหญ่ เน้นการจัดจ้งหวัดที่เหมาะสมทั้งวัสดุและโลหะทอง อย่างลงตัว

รูปที่ 9 แนวโน้มกระแสนิยมเครื่องประดับ นิลและทอง
ที่มา: ดัดแปลงจาก Pinterest. (2024)

Figure 9 Trends in jewelry fashion, Black Spinel and Gold.

Source: Adapted from Pinterest. (2024)

5.3.3 ความสง่างามของสีดำ (Elegance of black)

นำเสนอความสง่างามผ่านเส้นท่อนของสีดำที่เรียบหรูแบบมีระดับ โทนสีดำที่แสดงถึงความแข็งแกร่ง และหฺรหฺรหฺร หฺรหฺรหฺร ผสมเข้ากับ ความวาวของเพชร และโลหะเงิน ที่สะท้อนประกายให้เจิดจรัสเมื่อต้องแสงไฟ นิลที่นำมาใช้คู่กับโลหะเงินเป็นตัวช่วยเพิ่มความสุ่ม นุ่มลึก และดูมีระดับมากขึ้น ผสมผสานด้วยรูปทรงเรขาคณิต หรือ รูปทรงอิสระที่ผ่านการตัดทอน

การออกแบบจะเน้นเครื่องประดับขนาดใหญ่ที่มีใหญ่ที่นำเสนอผ่านรูปทรงในมิติที่แตกต่างจากเครื่องประดับทั่วไปแสดงถึงพลังในตัว ผสมผสานเข้ากับวัสดุสีดำ เช่นนิล หนังสือดำที่มีความมันเงาเพื่อเพิ่มมิติในการการออกแบบมากยิ่งขึ้น

รูปที่ 10 แนวโน้มกระแสนิยมเครื่องประดับ ความสง่างามของสีดำ
ที่มา: ดัดแปลงจาก Pinterest. (2024)

Figure 10 Trends in jewelry fashion, Elegance of black.

Source: Adapted from Pinterest. (2024)

5.3.4 เฉลิมฉลองการคืนสู่ธรรมชาติ (Celebrate the return to nature)

ความรู้สึกไทยหาธรรมชาติ หลังจากสถานการณ์โควิด -19 ของผู้คนที่ยึดเหนี่ยวกับการอยู่บ้าน การกักตัวตามสถานที่ต่าง ๆ และต้องการดื่มด่ำกับธรรมชาติรอบตัว ทำให้การออกแบบสามารถนำเสนอรูปแบบธรรมชาติที่สวยงาม ผสมผสานกับความงดงามของโลหะและอัญมณี ที่สัมผัสได้ถึงธรรมชาติ พื้นผิวที่ขรุขระ ไม่เรียบเกลี้ยงจนเกินไป ความสวยงามจากความพรูไหวและร่องรอยหรือตำหนิของอัญมณีต่าง ๆ การสร้างโลหะด้วยรูปร่างรูปทรงหรือพื้นผิวจากธรรมชาติ รวมไปถึงการนำวัสดุที่ให้ความรู้สึกถึงธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นอัญมณีที่ไม่ผ่านการเจียรไน เศษพลอยที่เป็นผลึก ไม้หรือผ้า นำมาเสนอเป็นงานออกแบบได้อย่างลงตัว

รูปที่ 11 แนวโน้มกระแสนิยมเครื่องประดับ เฉลิมฉลองการคืนสู่ธรรมชาติ (Celebrate the return to nature)
ที่มา: ดัดแปลงจาก Pinterest. (2024)

Figure 11 Trends in jewelry fashion, Celebrate the return to nature.

Source: Adapted from Pinterest. (2024)

5.4 สรุปผลข้อมูลองค์ประกอบเพื่อสร้างแนวทางการออกแบบเครื่องประดับ

การสรุปผลข้อมูลองค์ความรู้เพื่อนำไปใช้ในการสร้างแนวทางการออกแบบเครื่องประดับ เป็นการสรุปผลจาก 3 องค์ประกอบหลักคือ วัสดุ อุตสาหกรรม และกระแสนิยมในปัจจุบัน ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม และการลงพื้นที่ศึกษาในพื้นที่เป้าหมายจังหวัดกาญจนบุรี โดยผู้วิจัยสรุปผลข้อมูลองค์ความรู้เพื่อสร้างแนวทางการออกแบบเครื่องประดับ ได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 1 สรุปข้อมูลองค์ประกอบเพื่อใช้ในการสร้างแนวทางการออกแบบเครื่องประดับ

Table 1 Summarize information about components to use in creating jewelry design guidelines.

Black spinel fragment types.	Identity		Design guidelines for creating trendy jewelry from Black spinel fragments.
	abstract	concrete	
1. Black Spinel 2. Black Pyroxene 3. Magnetite	1. Natural and Environmental Aspect - History - Memories of War - Variety of nationalities - The abundance of nature - beauty of architecture 2. Cultural Aspect - racial mix - Diverse culture 3. Ritual Aspect - Beauty from colors - Culture and beliefs in weaving 4. Gem and Jewelry Aspect - Wisdom of making a gem mine	1. Natural and Environmental Aspect - Ancient prehistoric civilization - World War 2 - Saiyok River - Sri Sawat River - Old stone age human tools - Roman lantern - Mueang Sing Historical Park - Remains of an ancient civilization - The Bridge of the River Kwai - Pak Phraek Walking Street - Kanjanigar flower 2. Cultural Aspect - Yēya Dance - Mōn Dance - local food	1. The beauty of organic shapes - Beauty from nature - natural shape - free form - Retro - gold, colorful - stones, gems 2. Black Spinel and Gold - luxurious - Conflict textures - Free continuous pattern - large size - Black, Gold - Black spinel 3. Elegance of black - Elegant

	- Wisdom of burning gemstones - Black spinel's reputation - Beauty of gems	- Vernacular language - Dramas, local stories 3. Ritual Aspect - 100 colors of loincloths - Ban Nong Khao woven fabric. - bright colors - Chur pattern, Tajak pattern 4. Gem and Jewelry Aspect - Blue sapphire - Black spinel - Gem Mine - Gemstone Cut, cabochon cut, briolette cut. - Bo Phloi district - Black, Blue	- Geometric shapes in exotic dimensions - Leather or cloth - black, silver - black spinel, silver metal, diamond 4. Celebrate the return to nature - Longing for nature - natural shape - Metal, gems - Fluctuation - rough surface, traces, defects
--	--	---	--

5.5 ผลงานการออกแบบเครื่องประดับ

5.5.1 แนวทางการออกแบบผลงานเครื่องประดับชุดที่ 1

แนวคิด : แนวทางในการออกแบบผลงานเครื่องประดับชุดที่ 1 ผู้วิจัยต้องการนำเสนอผลงานการออกแบบที่มีความร่วมสมัย สามารถสวมใส่ได้ในชีวิตประจำวัน และเล่าถึงกลิ่นอายของวัฒนธรรมที่ผสมผสานในจังหวัดกาญจนบุรี เนื่องจากอัตลักษณ์ที่เด่นชัดของจังหวัดกาญจนบุรีคือ การอยู่ร่วมกันหลากหลายเชื้อชาติ วัฒนธรรม จนเกิดเป็นรูปแบบวัฒนธรรมใหม่ที่เกิดความน่าสนใจที่เป็นอัตลักษณ์ของตนเอง ผู้วิจัยพบเห็นลวดลายต่าง ๆ ภายในชุมชนปากแพรกมีการผสมผสานของลวดลายที่หลากหลายอย่างลงตัวของวัฒนธรรมในท้องถิ่น รวมไปถึงลวดลายของธรรมชาติที่สอดแทรกอยู่ในอัตลักษณ์ต่าง ๆ อย่างร่วมสมัย โดยเลือกหยิบยกอัตลักษณ์จากดอกกาญจนิการ์ ดอกไม้ประจำจังหวัดกาญจนบุรี ผสมผสานกับวัฒนธรรมที่โดดเด่นจากชุมชนถนนปากแพรก ที่มีรูปแบบลวดลายจากธรรมชาติผ่านการตัดทอนรูปร่างรูปทรงให้มีความร่วมสมัย มาพัฒนาในแนวทางการออกแบบเครื่องประดับที่ดูเรียบหรู จากกระแสนิยมในแนวทางความสง่างามของสีดำ (Elegance of black) แอปแฝงไปด้วยเสน่ห์ของอัตลักษณ์จังหวัดกาญจนบุรี โดยใช้ลวดลายฉลุของชุมชนปากแพรกมาประดับตกแต่งร่วมด้วย ใช้วัสดุเศษนิลตะโกหรือนิลตันที่มีหลากหลายขนาดมาเจียระไนแบบเหลี่ยมสลับประรด เพื่อให้เกิดประกายที่สวยงาม นอกจากนี้ยังมีวิธีการปรับเปลี่ยนหรือเพิ่มลูกเล่นจากการสวมใส่ ซึ่งสามารถนำผลวิจัยมาสรุปใช้ได้ตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การนำผลวิจัยมาใช้ในแนวทางการออกแบบเครื่องประดับชุดที่ 1

Table 2 Using research results in jewelry design guidelines set 1.

Black spinel fragment types.	Identity		Design guidelines for creating trendy jewelry from Black spinel fragments.
	abstract	concrete	
Black Spinel	Diverse culture - The harmonious blend of culture and nature seamlessly integrated into various contemporary identities.	Pak Phraek Walking Street - Natural patterns decorated in Pak Phraek Walking Street Kanjanigar flower - The shape of the Kanjanigar flower	Elegance of black - Elegant - Geometric shapes in exotic dimensions - black, silver - black spinel, silver metal

รูปร่าง รูปทรง: การผสมผสานรูปร่างรูปทรงของดอกกาญจนินาร์ ลวดลายฉลุของวัฒนธรรมในชุมชนท้องถิ่น
บริเวณปากแพรก ที่มีรูปแบบลวดลายจากธรรมชาติผ่านการตัดทอนรูปร่างรูปทรงให้มีความร่วมสมัย

พื้นผิว: โลหะมันวาว ประกายของเพชรและอัญมณี และการเจียรไนแบบเหลี่ยมสลับประด

สี: เงิน ดำ

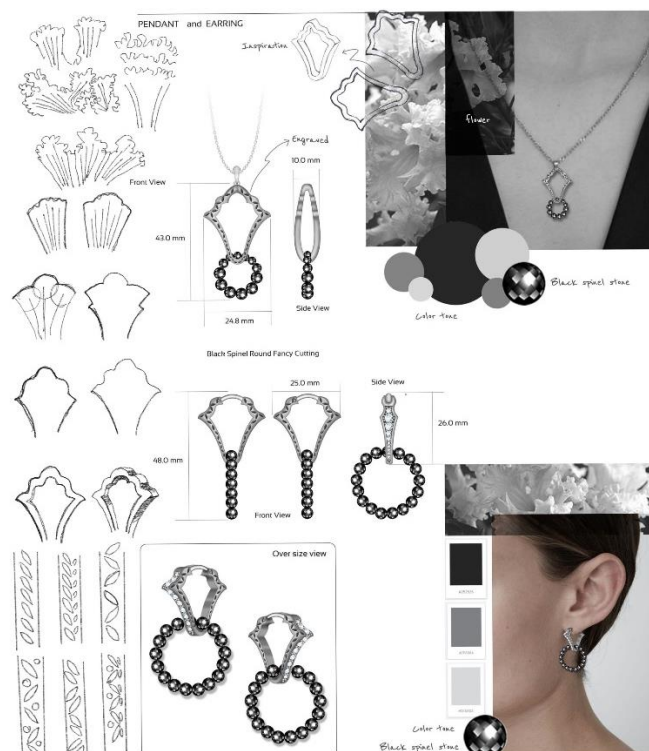
อารมณ์: ให้ความรู้สึกเรียบหรู แต่แอบแฝงไปด้วยอัตลักษณ์ที่สื่อสารถึงท้องถิ่น

การใช้งาน: จี้ ต่างหู ที่สามารถปรับเปลี่ยนวิธีการสวมใส่และอัญมณี ด้วยวิธีการใส่แบบร้อย

วัสดุ: โลหะเงิน นิลตัน เพชร

เทคนิค: การเจาะนิต นำมาร้อยในลักษณะของลูกปัด ซึ่งสามารถใช้ได้ทั้งขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่

แนวทางในการออกแบบจากกระแสนิยม : ความสง่างามของสีดำ

รูปที่ 12 ผลงานการออกแบบเครื่องประดับชุดที่ 1

Figure 12 Jewelry design work, set 1.

5.5.2 แนวทางการออกแบบผลงานเครื่องประดับชุดที่ 2

แนวคิด : ผู้วิจัยต้องการนำเสนอการออกแบบที่นำเสนออัตลักษณ์จังหวัดกาญจนบุรีในส่วนของสถาปัตยกรรมที่มีความสำคัญ อัตลักษณ์ความงามของสถาปัตยกรรมที่โดดเด่นของจังหวัดกาญจนบุรี คือ ความงามของสะพานข้ามแม่น้ำแคว สถาปัตยกรรมที่โดดเด่นและเป็นแหล่งอารยธรรมของจังหวัด มีเทศกาลสะพานข้ามแม่น้ำแควที่เป็นประเพณีคู่กับจังหวัดกาญจนบุรี เป็นการแสดงที่เล่นกับเงาสะท้อนของสายน้ำ การออกแบบจึงนำเสนอลักษณะของการสะท้อน โดยใช้ทั้งลักษณะโครงสร้างของสะพานและเงาสะท้อนของสายน้ำ เป็นเนื้อหาหลักในการถ่ายทอดผลงานออกแบบ การนำเสนออัตลักษณ์ที่อยู่ควบคู่กันทั้งสถาปัตยกรรมและธรรมชาติของแม่น้ำแคว สอดแทรกกับลวดลายอันเป็นอัตลักษณ์ทั้งรูปทรง โครงการ ลวดลาย

ของสะพานข้ามแม่น้ำแคว ทั้งนี้ได้เลือกใช้วัสดุจากท้องถิ่นขนาดเล็กในการออกแบบที่ให้ความรู้สึก สง่างาม เหมาะกับ กระแสนิยมในปัจจุบัน ผสานกับมีรูปแบบที่ทันสมัยตามแนวทางการออกแบบ นิลและทอง (Black Spinel and Gold) ในการ นำเสนอพื้นผิวที่ขัดแย้งระหว่าง นิลและทอง และการออกแบบลวดลายซึ่งสามารถนำผลวิจัยมาสรุปใช้ได้ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การนำผลวิจัยมาใช้ในแนวทางการออกแบบเครื่องประดับชุดที่ 2

Table 3 Using research results in jewelry design guidelines set 2.

Black spinel fragment types.	Identity		Design guidelines for creating trendy jewelry from Black spinel fragments.
	abstract	concrete	
Black Spinel	History, architectural beauty - Reflection between the River Kwai and the bridge	The Bridge of the River Kwai - Structure of the Bridge on the River Kwai - Texture, pattern. - Gap caused by overlapping bridge structures	Black Spinel and Gold - luxurious - Conflict textures - continuous pattern - Black, Gold - Black spinel

รูปร่าง รูปทรง: เรขาคณิต รูปร่างของสะพานข้ามแม่น้ำแคว ลวดลายโครงสร้างของสะพานข้ามแม่น้ำแคว

พื้นผิว: การเจียรระโนแบบเหลี่ยม ผิวโลหะที่มันวาว

สี: ทอง ดำ

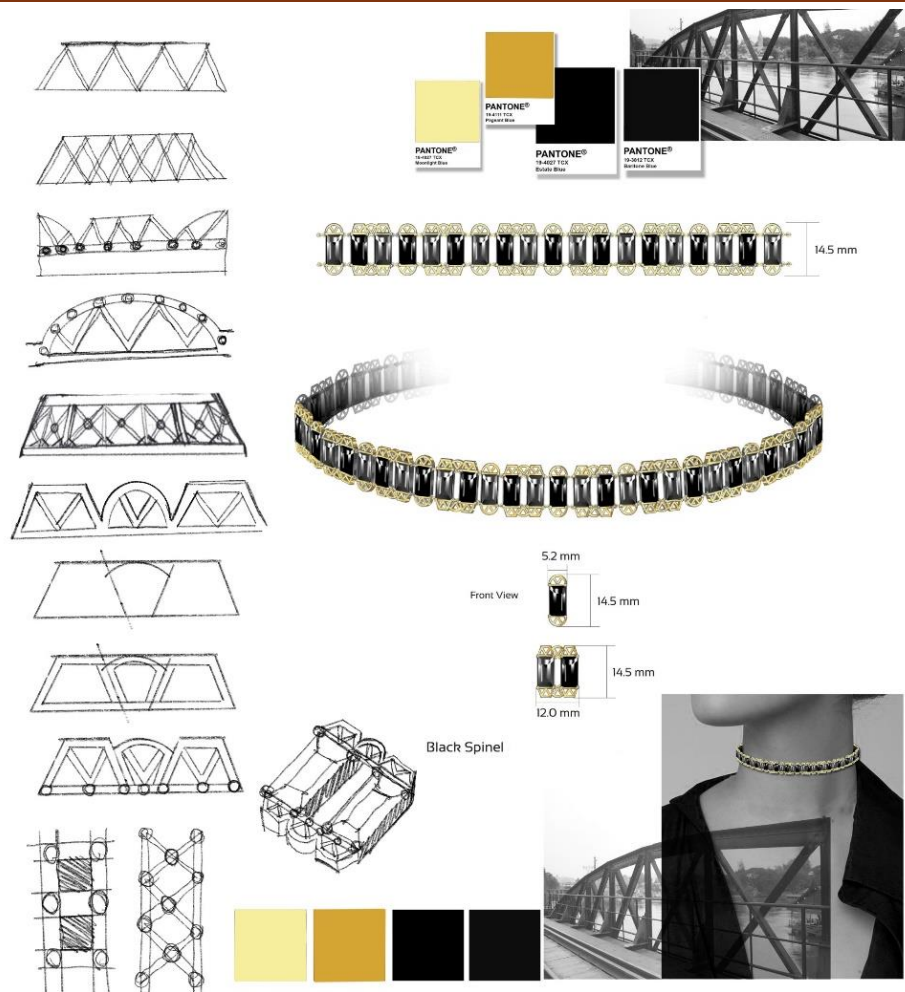
อารมณ์: เรียบ หู ความสะดวกของภาพสะท้อนระหว่างสะพานและเงาของแม่น้ำแคว

การใช้งาน: สร้อยแบบติดคอ

วัสดุ: โลหะเงิน นิลตันเจียรระโนเหลี่ยม

เทคนิค: การฝังนิลรูปทรงสี่เหลี่ยมด้วยการฝังหุ้มหัวท้าย(Half Bezel Setting)

แนวทางในการออกแบบจากกระแสนิยม : นิลและทอง

รูปที่ 13 ผลงานการออกแบบเครื่องประดับชุดที่ 2

Figure 13 Jewelry design work, set 2.

5.5.3 แนวทางการออกแบบผลงานเครื่องประดับชุดที่ 3

แนวคิด: เนื่องจากจังหวัดกาญจนบุรีเป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ธรรมชาติอันอุดมสมบูรณ์ การนำเสนออัตลักษณ์ทางธรรมชาติ จึงเป็นแนวทางการออกแบบที่สามารถนำเสนอความเป็นอัตลักษณ์ที่โดดเด่นของจังหวัด ผู้วิจัยเลือกใช้แรงบันดาลใจจากดอกกาญจนิการ ดอกไม้สีขาวที่มีความงดงามของรูปร่างรูปทรง ผสมผสานกับอัตลักษณ์ของวัสดุท้องถิ่นอย่างเศษหิน และรูปร่าง รูปทรงของดอกกาญจนิการในรูปแบบของธรรมชาติที่ถูกตัดทอนให้มีความร่วมสมัยเพิ่มมากขึ้น แต่ยังคงคงกลิ่นอายของธรรมชาติที่สวยงามผสมผสานกับความงดงามของโลหะและอัญมณี ตามแนวทางการออกแบบเฉลิมฉลองการคืนสู่ธรรมชาติ (Celebrate the return to nature) ร่วมกับพื้นที่ผิวที่ขรุขระ ไม่เรียบเกลี้ยงจนเกินไป ความสวยงามจากร่องรอยหรือตำหนิของอัญมณี ๆ ต่างผสมผสานกับความทริ้วไหวในการออกแบบเป็นเครื่องประดับประเภทต่างหู ที่เป็นลักษณะระย้า ห้อยยาว สื่อถึงความหรูหราและการนำเสนออัตลักษณ์ที่โดดเด่นของจังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งสามารถนำผลวิจัยมาสรุปใช้ได้ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การนำผลวิจัยมาใช้ในแนวทางการออกแบบเครื่องประดับชุดที่ 3

Table 4 Using research results in jewelry design guidelines set 3.

Black spinel fragment types.	Identity		Design guidelines for creating trendy jewelry from Black spinel fragments.
	abstract	concrete	
- นิลตะโกหรือนิลตัน - นิลเสี้ยน	The abundance of nature - Presentation of unique natural forms - Beauty of gems - The essence of the gems	- Kanjanikar flower - 100 colors of loincloths - Ban Nong Khao woven fabric. - Blue sapphire - Black spinel	Celebrate the return to nature. - Longing for nature - natural shape - Metal, gems - Fluctuation - rough surface, traces, defects

รูปร่าง รูปทรง: รูปร่างองค์ประกอบต่าง ๆ ช่อ กลีบของดอกกาญจนิการ์ ที่ผ่านการตัดทอนในรูปแบบร่วมสมัย

พื้นผิว: พื้นผิวขรุขระของเศษนิล ลวดลายของผ้าขาวม้า

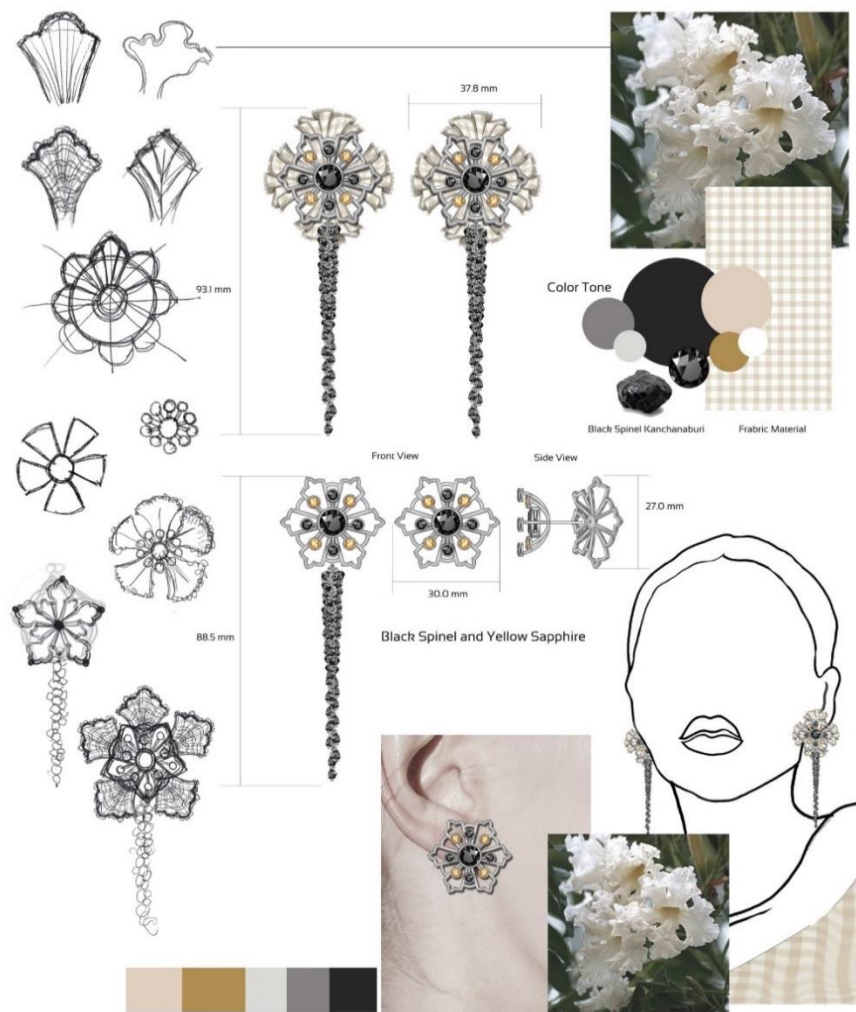
สี: เงิน ดำ สีธรรมชาติ

อารมณ์: ร่วมสมัย อัตลักษณ์ที่โดดเด่น การคืนสู่ธรรมชาติ

การใช้งาน: ต่างหู รูปแบบระย้า และสามารถปรับเปลี่ยนการสวมใส่ได้หลากหลาย ตามความเหมาะสม

วัสดุ: เงิน อัญมณี นิล ผ้า

เทคนิค: การเจาะเศษนิล การใช้เทคนิคเศษนิลขนาดเล็กพร้อมกับเทคนิคเรซิน

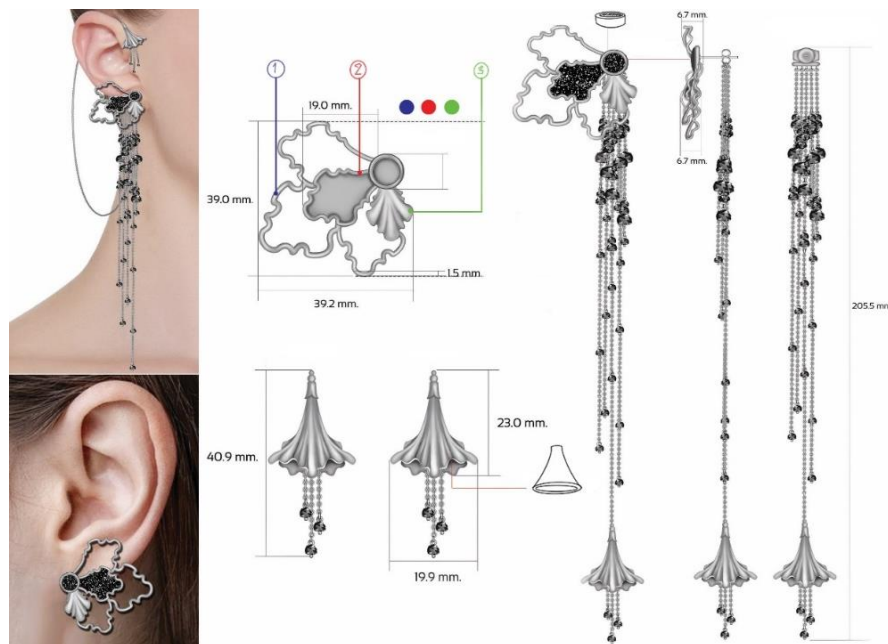

รูปที่ 14 ผลงานเครื่องประดับชุดที่ 3

Figure 14 Jewelry design work, set 3.

จากผลงานการออกแบบร่างเครื่องประดับจากเศษนิลอัตลักษณ์จังหวัดกาญจนบุรี ได้ทำการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน โดยใช้เกณฑ์การประเมินคัดเลือกผลงานคือ 1) การจัดการวัสดุเศษนิล 2) การสื่อสารถึงอัตลักษณ์จังหวัดกาญจนบุรี 3) ความสวยงามเหมาะสมกับกระแสนิยมในปัจจุบัน และ 4) ความเป็นได้ในการผลิต ซึ่งสรุปผลการคัดเลือกและพัฒนาผลงานจากแนวทางการออกแบบในชุดที่ 3 เนื่องจากมีการออกแบบเครื่องประดับที่น่าสนใจ สามารถสวมใส่ได้ตามโอกาสที่เหมาะสม และสามารถนำเสนออัตลักษณ์ที่โดดเด่น ทั้งในส่วนของวัสดุที่เป็นอัตลักษณ์ของจังหวัด และยังสามารถจัดการกับเศษนิลภายในจังหวัดได้เป็นอย่างดี ทั้งในส่วนของนิลต้นและนิลเสีย โดยใช้พื้นผิวเดิมของเศษนิลทำให้ไม่ต้องเพิ่มกระบวนการในการจัดการกับวัสดุเศษนิล หรือการนำไปตกแต่งเจียรไนใหม่จากวัสดุเศษนิล ทำให้ลดกระบวนการทดลองและผลิตผลงานได้เป็นอย่างดี อีกทั้งสามารถใช้วัสดุในท้องถิ่นได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ในส่วนของจุดที่ควรต้องปรับปรุงคือ การนำเศษผ้าขาวม้าเข้ามาร่วมด้วยทำให้อัตลักษณ์ที่โดดเด่นของนิลและดอกกาญจนินการถูกลดทอนลง นอกจากนี้เศษผ้าที่มีอยู่ในท้องถิ่น มีหลากหลายชนิด รูปแบบและโทนสี ทำให้การควบคุมในส่วนของการผลิตเป็นไปได้ยาก โดยได้พัฒนาการออกแบบ และสรุปผลของแบบร่างขั้นสุดท้ายเป็นผลงานการออกแบบผลงานเครื่องประดับจากเศษนิลอัตลักษณ์จังหวัดกาญจนบุรี ดังรูปที่ 15

5.6 ผลงานการออกแบบเครื่องประดับจากเศษนิลอัศจรรย์จังหวัดกาญจนบุรี

รูปที่ 15 ผลงานการออกแบบเครื่องประดับจากเศษนิลอัศจรรย์จังหวัดกาญจนบุรี ในคอลเล็กชัน “กาญจนิการ์”

Figure 15 Jewelry design work from Black spinel fragments unique to Kanchanaburi province in the "Kanjanihar" collection.

5.7 ผลงานเครื่องประดับจากเศษนิลอัศจรรย์จังหวัดกาญจนบุรี

รูปที่ 16 ผลงานสร้างสรรค์เครื่องประดับจากเศษนิลอัศจรรย์จังหวัดกาญจนบุรี ในคอลเล็กชัน “กาญจนิการ์”

Figure 16 Creative work of jewelry from Black spinel fragments, unique to Kanchanaburi province, in the "Kanjanihar" collection.

5.8 การถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ผู้ประกอบการในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี

จากผลการออกแบบและผลงานสร้างสรรค์เครื่องประดับจากเศษนิลที่ได้จากการวิจัยดังกล่าว ได้จัดการอบรมเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ในการจัดการกับเศษนิล เพื่อพัฒนาเป็นเครื่องประดับรูปแบบใหม่ สู่กลุ่มผู้ประกอบการเป้าหมาย ผู้ประกอบการอัญมณีเครื่องประดับ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดกาญจนบุรี และผู้ที่สนใจ ในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี มีผู้สนใจเข้าร่วมอบรมจำนวน 22 คน โดยมีการประเมินองค์ความรู้ก่อนและหลังเข้าร่วมการอบรม โดยพบว่าก่อนการอบรมผู้เข้าร่วมการอบรมมีเข้าใจเกี่ยวกับการออกแบบในระดับ 3.31 แต่หลังจากเข้าร่วมการฝึกอบรมแล้วมีความเข้าใจมากถึงระดับ 4.65 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การเข้าร่วมการฝึกอบรมของโครงการนี้ช่วยให้ผู้เข้าร่วมอบรมมีความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ความรู้ด้านการออกแบบเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 40.70 นอกจากนั้น ผู้เข้าร่วมอบรมยังเห็นว่ามีconfidence และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ได้ และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ได้ในระดับ 4.69 ทำให้เห็นว่าการถ่ายทอดองค์ความรู้ และผลงานจากการวิจัยสามารถต่อยอดให้เกิดการนำองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยไปใช้ในพื้นที่ ขยายสู่การสร้างเฉพาะกิจเชิงสร้างสรรค์จากวัสดุเศษนิลในจังหวัดกาญจนบุรีได้

รูปที่ 17 การอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้จากการออกแบบเครื่องประดับจากเศษนิลอัตลักษณ์จังหวัดกาญจนบุรี

Figure 17 Training to transfer knowledge from designing jewelry from Black spinel fragments unique to Kanchanaburi Province.

6. สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปผล

6.1.1 กระบวนการวิจัยสามารถตอบวัตถุประสงค์การวิจัย ได้ 3 ข้อคือ 1) วัสดุเศษนิลในท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรี แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ (1) นิลตัน เหมาะกับการนำไปเจียรระไนให้เกิดรูปทรงและประกายในลักษณะต่าง ๆ สามารถเจาะคล้ายกับลักษณะของลูกปัดได้ ขึ้นอยู่กับขนาดของเศษนิล (2) นิลเสี้ยน มีลักษณะเปราะ แตก และหักง่าย สามารถทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มโดยการทำร่วมกับเทคนิคเรซิน ซึ่งนิลเสี้ยนมีความเป็นประกายในพื้นที่ผิวของเศษนิล ทำให้เกิดความสุขงามจากพื้นผิวของเศษนิลเสี้ยนได้ (3) นิลติดเหล็ก เป็นเศษนิลขนาดเล็ก สีดำอมเทา ทึบแสง มีความวาวแบบโลหะ แสดง

ลักษณะที่เป็นแม่เหล็กคือ ดูดติดแม่เหล็กได้ และเป็นนิลชนิดที่พบปริมาณน้อยมาก เมื่อเทียบกับนิลชนิดอื่นในจังหวัดกาญจนบุรี 2) จากการลงพื้นที่ภาคสนามเพื่อศึกษาข้อมูลเชิงลึก สามารถสรุปข้อมูลอัตลักษณ์จังหวัดกาญจนบุรี ทั้งนามธรรมและรูปธรรม โดยแบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (2) ด้านวัฒนธรรม (3) ด้านหัตถกรรม (4) ด้านอัญมณีและเครื่องประดับ และมีค่าสำคัญที่สามารถนำไปใช้ในการสร้างแนวทางการออกแบบได้ดังตารางที่ 2 นำไปสู่การสร้างแนวทางการออกแบบเครื่องประดับจากเศษนิลผ่านการเล่าเรื่องราวจากอัตลักษณ์จังหวัดกาญจนบุรี 3) เกิดแนวทางการออกแบบจำนวน 3 แนวทาง และผู้วิจัยคัดเลือกเพื่อสร้างผลงานต้นแบบเครื่องประดับจากเศษนิลที่สื่อสารอัตลักษณ์จังหวัดกาญจนบุรีจำนวน 1 ชุด คือเครื่องประดับชุด กาญจนินการ์

6.1.2 ผลการออกแบบเครื่องประดับจากเศษนิล ผู้วิจัยสามารถนำข้อมูลองค์ประกอบเพื่อใช้ในการสร้างแนวทางการออกแบบเครื่องประดับจากเศษนิลสู่การสร้างแนวทางในการออกแบบเครื่องประดับสำหรับการดำเนินงานวิจัยในครั้งนี้ มีองค์ประกอบที่หลากหลายจากข้อมูลที่ได้ศึกษาในภาคเอกสารและการลงพื้นที่ ทำให้เกิดมิติของการออกแบบ หรือการสร้างแนวทางการออกแบบที่หลากหลาย ผสมผสานกับกระแสนิยมสมัยใหม่ที่มีความเหมาะสมกับการนำเศษนิลในจังหวัดกาญจนบุรีมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องประดับ ซึ่งผู้วิจัยนำเสนอ 3 แนวทางการออกแบบ 1) วัฒนธรรมที่ผสมผสาน 2) สะพานข้ามแม่น้ำแคว 3) กาญจนินการ์ โดยผู้วิจัยสามารถสรุปเลือกจากเกณฑ์การประเมินคัดเลือกผลงานคือ 1) การจัดการวัสดุเศษนิล 2) การสื่อสารถึงอัตลักษณ์จังหวัดกาญจนบุรี 3) ความสวยงามเหมาะสมกับกระแสนิยมในปัจจุบัน และ 4) ความเป็นได้ในการผลิต ซึ่งสรุปเลือกแนวทางการออกแบบจากในคอลเล็กชัน “กาญจนินการ์” ซึ่งเป็นการนำเสนออัตลักษณ์ทางธรรมชาติในท้องถิ่นคือ ดอกกาญจนินการ์ ดอกไม้ประจำจังหวัดกาญจนบุรี ผ่านการจัดการรูปร่างรูปทรงที่มีความร่วมสมัย การเลือกใช้วัสดุในท้องถิ่นจากนิลตะโกหรือนิลตัน ขนาดเล็กที่มีอยู่เป็นจำนวนมากในจังหวัดกาญจนบุรีมาเป็นส่วนหนึ่งในการออกแบบ ซึ่งสามารถเพิ่มมูลค่าให้แก่วัสดุเศษนิลในท้องถิ่นจากการออกแบบได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังมีการสวมใส่ที่เป็นอัตลักษณ์น่าสนใจ สามารถสวมใส่ได้หลากหลายรูปแบบตามการแต่งกายและโอกาสในการสวมใส่ รวมไปถึงสามารถนำส่วนดอกกาญจนินการ์ที่ห้อยเป็นระย้ามาติดกับใบหู ซึ่งเป็นการนำเสนอความเป็นไทยที่สอดแทรกลงไปในกาออกแบบ รวมไปถึงสามารถผลิตผลงานสร้างสรรค์เครื่องประดับจากเศษนิลร่วมกับเทคนิคและเทคโนโลยีสมัยใหม่ เป็นการสร้างผลงานเครื่องประดับที่มีความร่วมสมัยทั้งในส่วนของการออกแบบ การเลือกใช้วัสดุ และกระบวนการผลิตผลงานเครื่องประดับด้วย

6.1.3 การนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ ผู้วิจัยจัดการอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้ดังกล่าวให้แก่ผู้ประกอบการในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี มีผู้สนใจเข้าร่วมอบรมจำนวน 22 คน โดยมีการประเมินองค์ความรู้ก่อนและหลังเข้าร่วมการอบรม โดยพบว่าการอบรมผู้เข้าร่วมการอบรมมีเข้าใจเกี่ยวกับการออกแบบในระดับ 3.31 แต่หลังจากเข้าร่วมการฝึกอบรมแล้วมีความเข้าใจมากถึงระดับ 4.65 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การเข้าร่วมการฝึกอบรมของโครงการนี้ช่วยให้ผู้เข้าร่วมอบรมมีความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ความรู้ด้านการออกแบบเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 40.70 นอกจากนั้น ผู้เข้าร่วมอบรมยังเห็นว่ามีคามมั่นใจ และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ได้ และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ได้ในระดับ 4.69 ซึ่งสามารถนำองค์ความรู้ภายใต้โครงการวิจัยฯ ซึ่งเปรียบเสมือนต้นแบบในการนำร่องการใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการเพิ่มมูลค่าเศษนิลที่มีอยู่เป็นจำนวนมากในจังหวัดกาญจนบุรี ผลงานเครื่องประดับและแนวทางการออกแบบสามารถขยายสู่กลุ่มประชากรภายในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี อันจะนำไปสู่การสร้างเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืนของจังหวัดในอนาคต เกิดประเภทของผลิตภัณฑ์เครื่องประดับรูปแบบใหม่จากวัสดุเศษนิล ทำให้เกิดการสร้างช่องทางการจัดจำหน่ายใหม่ เกิดความหลากหลายในการดำเนินธุรกิจเพิ่มมากขึ้น ที่เหมาะสมกับความต้องการของตลาดตามกระแสในปัจุบัน

6.2 อภิปรายผล

6.2.1 การใช้ประโยชน์จากเศษนิลในจังหวัดกาญจนบุรี

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลและลงพื้นที่สำรวจในจังหวัดกาญจนบุรี เพื่อแบ่งชนิด และข้อจำกัดของเศษพลอยในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี ในการนำมาสร้างสรรค์หรือเพิ่มมูลค่า พบว่า เศษนิลสามารถแบ่งออกเป็น 3 ชนิด คือ 1) *นิลตะโกหรือ นิลตัน* มีลักษณะเป็นก้อนนิลที่มีขนาดเล็ก ประมาณ 1-2 มิลลิเมตร แต่มีตำหนิภายในมาก ไม่เหมาะกับการเจียรไนเป็นเหลี่ยม แต่สามารถนำมาเจียรไนเป็นหลังเบี้ยได้ เหมาะกับการนำไปเจาะร้อยเป็นลูกปัด หรือเป็นอัญมณีที่ประดับบนเครื่องประดับขนาดเล็ก นิลตันที่มีขนาดเล็กไม่เกิน 1 มิลลิเมตร สามารถนำมาทำเทคนิคร่วมกับการใช้เรซินได้ 2) *นิลเลียน* เป็นแร่ชนิดไพโรกซีนดำ มีลักษณะเป็นเศษนิลขนาดเล็กหรือเป็นผง เหมาะนำไปทำของที่ระลึก งานพุทธศิลป์ หรือร่วมกับเทคนิคต่าง ๆ เช่น เรซิน การทำพิมพ์ในลักษณะของงานหล่อ ด้วยความเป็นผงจะทำให้ผลิตภัณฑ์ที่สร้างจากนิลเลียนนั้นมีพื้นผิวที่เป็นประกาย และ 3) *นิลติดเหล็ก* เป็นแร่ในตระกูล แมกนีไทต์ มีคุณสมบัติที่พิเศษคือ เป็นแม่เหล็กที่ดูดติดกันได้ มีทั้งเศษขนาดเล็ก และเป็นผง ไม่เหมาะกับการนำไปประดับบนตัวเรือนเครื่องประดับ แต่สามารถนำไปเป็นอะไหล่หรือข้อต่อชิ้นงานเครื่องประดับบางส่วนที่ต้องการคุณสมบัติในการยึดติดของแรงแม่เหล็กจากนิลติดเหล็ก ซึ่งการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ทำให้เห็นแนวทางในการสร้างสรรค์หรือเพิ่มมูลค่าของเศษนิลในจังหวัดกาญจนบุรีด้วยเทคนิคหรือวิธีการที่แตกต่าง จากท้องตลาดโดยทั่วไป ตามแต่นิเวศของเศษนิลที่พบในพื้นที่แต่ละรูปแบบ ทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่และสามารถต่อยอดสู่การพัฒนาผลิตภัณฑ์และเครื่องประดับจากเศษนิลได้

6.2.2 การเพิ่มมูลค่าเศษนิลด้วยอัตลักษณ์จังหวัดกาญจนบุรี

การวิจัยครั้งนี้ต้องการเพิ่มมูลค่าเศษนิลที่มีราคาต่ำ และเหลืออยู่เป็นจำนวนมากในจังหวัดกาญจนบุรี โดยคณะผู้วิจัยนำเสนอแนวทางการนำเอาอัตลักษณ์ภายในจังหวัดมาเป็นส่วนหนึ่งในการเพิ่มมูลค่า โดยทำการศึกษา ค้นคว้า และลงพื้นที่สำรวจ พบว่า สามารถแบ่งอัตลักษณ์ที่นำมาเป็นแรงบันดาลใจในการออกแบบได้ 4 ด้าน ตามความสำคัญที่เป็นอัตลักษณ์อันโดดเด่นของจังหวัดกาญจนบุรี คือ 1) สถานที่และธรรมชาติ 2) วัฒนธรรมพื้นถิ่น 3) หัตถกรรม และ 4) อัญมณีและเครื่องประดับ โดยผู้วิจัยได้สร้างแนวทางการออกแบบตัวอย่างจากอัตลักษณ์ในแต่ละด้าน จำนวน 3 แนวทาง และคัดเลือกแนวทางการออกแบบ “กาญจนินการ์” จากอัตลักษณ์ในด้านสถานที่และธรรมชาติ ซึ่งได้ทำการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน โดยใช้เกณฑ์การประเมินคัดเลือกผลงานคือ 1) การจัดการวัสดุเศษนิล 2) การสื่อสารถึงอัตลักษณ์จังหวัดกาญจนบุรี 3) ความสวยงามเหมาะสมกับกระแสสมัยในปัจจุบัน และ 4) ความเป็นได้ในการผลิต ซึ่งผลงานชุด “กาญจนินการ์” จากแรงบันดาลใจของดอกไม้ประจำจังหวัดกาญจนบุรี ที่พัฒนารูปแบบจนสามารถสื่อสารความเป็นอัตลักษณ์ท้องถิ่น ด้วยรูปแบบของอำนาจอ่อนหรืออำนาจละมุน (Soft Power) ให้เกิดความสนใจในแรงบันดาลใจและเรื่องราวของดอกกาญจนินการ์ได้มากขึ้น สอดคล้องกับแนวทางในการผลักดัน “อำนาจละมุน” ความเป็นไทย โดยเฉพาะอุตสาหกรรมวัฒนธรรมสร้างสรรค์ที่มีศักยภาพ 5 F ได้แก่ อาหาร ภาพยนตร์และวีดิทัศน์ มวยไทย เทศกาลประเพณี และผ้าไทยและการออกแบบแฟชั่น (Fashion) (Thirawat, 2022) โดยผลงานการออกแบบเครื่องประดับชิ้นนี้เกิดประโยชน์ในมิติของการนำเสนออัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมในเชิงร่วมสมัยจากอำนาจละมุน ทั้งจากรูปร่าง รูปทรงของดอกกาญจนินการ์ วิธีการสวมใส่ที่แปลกใหม่ ปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมหรือความต้องการของกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย ทำให้เกิดช่องทางการถ่ายทอดวัฒนธรรมที่หลากหลาย เกิดแนวทางในการพัฒนาอัตลักษณ์ท้องถิ่นให้มีความร่วมสมัยเพิ่มมากขึ้น ช่วยเพิ่มมูลค่า สร้างรายได้ และเกิดภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่พื้นที่จังหวัดกาญจนบุรีและประเทศไทย

6.2.3 การต่อยอดองค์ความรู้สู่การขับเคลื่อนชุมชนด้วยความคิดเชิงสร้างสรรค์

จากการสร้างแนวทางการพัฒนาเศษนิลสู่การสร้างสรรคผลงานเครื่องประดับจากเศษนิลที่สะท้อนอัตลักษณ์จังหวัดกาญจนบุรี ผู้วิจัยได้นำแนวทางและผลงานเครื่องประดับจากเศษนิลดังกล่าว ไปถ่ายทอดให้แก่กลุ่มผู้ประกอบการภายในจังหวัดกาญจนบุรี โดยมีผู้เข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการจำนวน 22 คน ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการประเมินองค์ความรู้ก่อนและหลังการอบรม พบว่าก่อนการอบรมผู้เข้าร่วมการอบรมมีเข้าใจเกี่ยวกับการออกแบบในระดับ 3.31 แต่หลังจากเข้าร่วมการฝึกอบรมแล้วมีความเข้าใจมากถึงระดับ 4.65 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การเข้าร่วมการฝึกอบรมของโครงการนี้ช่วยให้ผู้เข้าร่วมอบรม

มีความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ความรู้ด้านการออกแบบเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 40.70 นอกจากนั้น ผู้เข้าร่วมอบรมยังเห็นว่ามีความมั่นใจ และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ได้ และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ได้ในระดับ 4.69 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด เศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ คือ การพัฒนาระบบเศรษฐกิจโดยใช้ความคิดสร้างสรรค์บนฐานขององค์ความรู้ ทรัพย์สินทางปัญญา และการศึกษาวิจัยซึ่งเชื่อมโยงกับวัฒนธรรม พื้นฐานทางประวัติศาสตร์การสั่งสมความรู้ของสังคม เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อใช้ในการพัฒนาธุรกิจ การผลิตสินค้าและบริการในรูปแบบใหม่ซึ่งสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจหรือคุณค่าทางสังคม (bangkokbiznews, 2019) ซึ่งจากการอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้ทำให้เกิดการกระจายกระบวนการ หรือองค์ความรู้ในการ สร้างแนวทางการออกแบบให้เหมาะสมกับชุมชนในหลากหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็น การใช้วัสดุในชุมชน การใช้อัตลักษณ์ของ จังหวัดมาเป็นแรงบันดาลใจในการออกแบบเครื่องประดับหรือผลิตภัณฑ์ที่มีความแปลกใหม่ นำไปสู่การให้คนในชุมชนเห็นถึง คุณค่าในการกักนำวัตถุดิบที่มีคุณค่าในพื้นที่จังหวัดของตนเองมาสร้างมูลค่าด้วยความคิดเชิงสร้างสรรค์

6.3 ข้อเสนอแนะ

6.3.1 ผลงานสร้างสรรค์ในการวิจัยครั้งนี้ ทำให้เกิดองค์ความรู้ และแนวทางในการออกแบบ ซึ่งเป็นองค์ความรู้ที่ใช้ความคิดเชิงสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาให้เกิดผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่ และเพิ่มมูลค่าให้วัสดุท้องถิ่นได้ ซึ่งไม่ได้จำกัดอยู่ เพียงแค่วัสดุเศษหินเพียงเท่านั้น สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับวัสดุหรือผลิตภัณฑ์ของพื้นที่จังหวัดหรือพื้นที่อื่น ๆ ได้โดยจำเป็น จะต้องนำองค์ความรู้ดังกล่าวไปวิเคราะห์ให้มีความเหมาะสมกับบริบทของพื้นที่นั้น ๆ ไม่ว่าจะเป็น เศษหิน ผ้า ไม้ งานจักสาน หรือ วัสดุในท้องถิ่นอื่น ๆ ของแต่ละพื้นที่ ซึ่งจะสามารถพัฒนาให้เกิดผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่ ในแต่ละพื้นที่ได้

6.3.2 ผลงานเครื่องประดับภายในการวิจัยที่มีแรงบันดาลใจและมีการแสดงออกของอัตลักษณ์จังหวัด กาญจนบุรี ซึ่งเป็นอัตลักษณ์วัฒนธรรมที่มีมูลค่าเป็นมรดกทางวัฒนธรรม สามารถนำเสนอต่อชาวต่างชาติได้ ซึ่งคณะผู้วิจัยมี ความเห็นในการนำผลงานวิจัยดังกล่าวไปต่อยอดสู่การขายในต่างประเทศ ซึ่งเป็นตลาดที่มีกำลังซื้อสูง เปิดรับวัสดุที่แปลกใหม่ และมีความต้องการงานเครื่องประดับที่สื่อสารความเป็นท้องถิ่น โดยผลงานเครื่องประดับภายใต้โครงการวิจัยฯ มีความเหมาะสมทั้งในส่วนของวัสดุ รูปแบบ และเรื่องราวอันเป็นเอกลักษณ์ที่นำเสนอผ่านผลงานเครื่องประดับ

6.3.3 จากการอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้ในเรื่องการออกแบบเครื่องประดับจากเศษพลอยอัตลักษณ์จังหวัด กาญจนบุรี มุ่งเน้นให้กลุ่มผู้ประกอบการเป้าหมายเกิดความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบผลงานเครื่องประดับรูปแบบใหม่จาก เศษหิน โดยผู้วิจัยเสนอแนะให้นำองค์ความรู้ แนวทางการวิเคราะห์อัตลักษณ์ และการสร้างแนวทางการออกแบบดังกล่าวไป ต่อยอด และเสริมองค์ความรู้ในด้านเทคนิคเฉพาะ เช่น การใช้เรซินร่วมกับเศษพลอย การเจาะพลอย และเทคโนโลยีที่ เกี่ยวข้องกับการผลิตเครื่องประดับต่าง ๆ ซึ่งจะสามารถพัฒนาทักษะและองค์ความรู้ของกลุ่มผู้ประกอบการเป้าหมายให้มี ศักยภาพเพิ่มมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

Bangkokbiznews. (2019, December 4). *Creative economy: from creativity to economic value*.

<https://www.bangkokbiznews.com/blogs/columnist/123808?fbclid=IwAR3pIFniBxBbNM1D3p3Cco0iBukDoguNeK0Jlr3kaYE88LUtlnUSzQGK9VA>

Creative Thailand. (2022, October 27). *Trend ss23: Look at world trends, create the future with Nelly Rodi*.

<https://today.line.me/th/v2/article/WBaL1lQ>

- Efinancethai. (2021, February 18). *Top 10 Thai export products in 2020*.
https://www.efinancethai.com/efinReview/efinReviewMain.aspx?release=y&name=er_202102181606
- Elizabeth, O. (2002). *The art of jewelry design from idea to reality*. Regent Publishing Services.
- Fiera di Vizenza. (2022). *The Jewellery Trendbook + Forecast 2022+*. Vicenzaoro.
- Gem and Jewelry Institute of Thailand. (2021, April 22). *Situation of Thai gem and jewelry exports January-February 2021*. GIT. <https://www.thaitextile.org/th/insign/detail.2435.1.0.html> (in Thai)
- Horticultural Science Society of Thailand. (2023). *Kanjanikar*. <http://hsst.or.th/articles-flowering-and-ornamental-plants-th/santisukia-pagetii-craib-brummitt/>
- Istanbuljewelryshow. (2022). *Jewelry Design Trends of 2022 – 2023*.
<https://www.istanbuljewelryshow.com/en/media/ijss-blog/jewelry-design-trends-of-2022-2023.html>
- Okweha, P. (1999). *Kanchanaburi*. Bhannakij 1991. p. 4. (in Thai)
- Roubroumlert, W., Thongnopkun, P. Pamoumsub, A., Madlee, D. (2023). Creative Material Management to Development of Jewelry from Scrap Gems and Low-Grade Gems in Kanchanaburi Province, 1-2.
- The Fine Arts Department. (1997). *Nangsū nam chom ‘utthayān prawattisāt mūāng sing*. Kampai imaging company. (in Thai)
- Thepsopphan, S. (1998). *Gem analysis*. The School of Gemological Sciences. p. 66. (in Thai)
- Thirawat, S. (2022, May). *Soft Power*. National Assembly Library of Thailand.
<https://library.parliament.go.th/index.php/th/radioscript/rr2565-may7> (in Thai)
- WGSN Insider. (2021, November 4). *Women’s S/S 23 jewellery trends*. WGSN.
<https://www.wgsn.com/en/blogs/womens-ss-23-jewellery-trends>